

EASO

Analiza sytuacji lesbijek, gejów i osób biseksualnych (LGB) w krajach pochodzenia

*Seria praktycznych
przewodników EASO*

Kwiecień 2015 r.

EASO

Analiza sytuacji lesbijek, gejów i osób biseksualnych (LGB) w krajach pochodzenia

*Seria praktycznych
przewodników EASO*

Kwiecień 2015 r.

***Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu
znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej.***

Numer bezpłatnej infolinii (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(* Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Więcej informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (<http://europa.eu>).

Print	ISBN 978-92-9243-392-5	doi:10.2847/412468	BZ-02-15-087-PL-C
PDF	ISBN 978-92-9243-390-1	doi:10.2847/099249	BZ-02-15-087-PL-N

© Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu, 2015

EASO ani żadne osoby występujące w jego imieniu nie ponoszą odpowiedzialności za ewentualne wykorzystanie informacji zawartych w niniejszej publikacji.

Podziękowania

EASO pragnie podziękować następującym krajowym departamentom ds. azylu i organizacjom pozarządowym będącym współautorami niniejszego przewodnika:

- ✓ Belgia, Urząd Komisarza Generalnego ds. Uchodźców i Bezpieczeństwa (CGRS), ośrodek dokumentacji i badań (CEDOCA)
- ✓ Niderlandy, Służby ds. Imigracji i Naturalizacji, Urząd ds. Informacji o Krajach Pochodzenia i Analizy Językowej (OCILA)
- ✓ ORAM – organizacja na rzecz uchodźców, azylu i migracji (ang. Organization for Refuge, Asylum & Migration)

Sprawdzenia niniejszego przewodnika dokonały następujące organy:

- ✓ Dania, duńskie służby imigracyjne, biuro ds. informacji o krajach pochodzenia
- ✓ Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców (UNHCR), departament ochrony międzynarodowej
- ✓ Lilian Tsourdi, akademicka sieć Odysseus / Wolny Uniwersytet Brukselski (ULB)

EASO pragnie również docenić wkład uczestników warsztatów dotyczących informacji o krajach pochodzenia (COI) i lesbijek, gejų, osób biseksualnych, transpłciowych, interseksualnych (LGBTI) zorganizowanych przez EASO w dniach 20–21 maja 2014 r. na Malcie. Wiele krajowych praktyk, narzędzi, źródeł i sugestii, którymi podzielili się uczestnicy w ramach tych warsztatów, zawarto w niniejszym przewodniku.

EASO pragnie również podziękować Lifos, ośrodkowi ds. informacji o krajach pochodzenia i analizy (ang. Centre for Country of Origin Information and Analysis, Szwecja), za podzielenie się swoim doświadczeniem w gromadzeniu informacji na temat LGB podczas misji wyjaśniających.

Jeżeli chcą Państwo przekazać jakiegokolwiek informacje zwrotne dotyczące niniejszego dokumentu, proszę skontaktować się z EASO za pośrednictwem: CIDA@easo.europa.eu.

Informacje pochodzące z dokumentu lub sam dokument należy cytować w następujący sposób:

EASO (Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu), *Analiza sytuacji lesbijek, gejų i osób biseksualnych (LGB) w krajach pochodzenia, Seria praktycznych przewodników EASO*, kwiecień 2015 r., <http://easo.europa.eu/asylum-documentation/easo-publication-and-documentation/>, data ostatniego dostępu.

Spis treści

Podziękowania.....	3
Skróty	6
1. Wprowadzenie.....	8
Zakres i cele niniejszego przewodnika.....	8
Kontekst.....	8
Wyzwania	10
Odpowiedzi.....	11
Metodologia	11
Przegląd treści.....	12
2. Terminologia	13
Zróżnicowanie pojęć i terminów	14
Pojęcia służące opisaniu samych siebie stosowane przez LGB	15
3. Spis treści i pytania badawcze.....	18
Spis treści sprawozdania dotyczącego informacji o krajach pochodzenia w zakresie LGB.....	18
Wprowadzenie / zastrzeżenie prawne	19
Pytania badawcze (niewyczerpujący wykaz).....	20
Ramy prawne	20
Zastosowanie przepisów	21
Traktowanie przez podmioty publiczne.....	21
Traktowanie przez podmioty niepubliczne.....	22
Życie społeczne	23
4. Ogólny przegląd źródeł	24
Zastosowanie różnorodnych źródeł	24
Organy rządowe	25
Międzynarodowe organizacje pozarządowe	25
Międzynarodowe wyspecjalizowane organizacje pozarządowe	25
Lokalne organizacje pozarządowe.....	26
Organy ONZ.....	26
Organy UE	27
Jednostki akademickie / instytuty lub ośrodki badawcze	27
Media (ogólne i specjalistyczne).....	28
Czasopisma z zakresu nauk społecznych / czasopisma, badania lub ośrodki medyczne (HIV)	28
Portale informacji o krajach pochodzenia i media społecznościowe jako platformy źródeł	29
Źródła nieinformatyczne	30
Książki	30
Konferencje/warsztaty.....	30
Filmy (dokumentalne)	31
Misje wyjaśniające	31
Źródła ustne	32

5. Narzędzia wyszukiwania, monitorowania i współdzielenia informacji	34
Słowa kluczowe / terminy wyszukiwania	34
Narzędzia internetowe	35
Inne narzędzia	35
Przykłady krajowych praktyk / narzędzi	36
„Projekt z zakresu harmonizacji informacji o krajach pochodzenia w odniesieniu do LGB” (Belgia, Urząd Komisarza Generalnego ds. Uchodźców i Bezpieństwoców, CGRS/CEDOCA)	36
Główna grupa ds. LGBTI (Francja, Office français de protection des réfugiés et apatrides, OFPRA/DIDR)	36
„Wytyczne wewnętrzne” (Szwecja, szwedzka agencja ds. migracji / Lifos)	37
6. Ograniczenia badawcze	38
W przypadku ograniczonej ilości czasu	38
W przypadku gdy nie można znaleźć żadnych informacji lub dostępne informacje są ograniczone	38
Załącznik I: Lista kontrolna badań i jakości	40
Załącznik II: Lista materiałów źródłowych	42
Specialised NGOs	43
Specialised NGOs	44
Specialised platforms/networks/portals	44
Specialised regional NGOs — Africa	45
Specialised regional NGOs — Asia	46
Specialised regional NGOs — Europe	46
Specialised regional NGOs — Latin America	46
Non-specialised NGOs	47
Non-specialised portals	48
Health-related organisations	48
European bodies	49
UN organisations	49
National asylum administrations	50
Universities — Research centres/institutes	51
Media (specialised and non-specialised)	52
Blogs	53
Others	53
Bibliografia	54

Skróty

ACCORD	austracki ośrodek badań i dokumentacji w zakresie kraju pochodzenia i azylu (ang. Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation)
AIDS	zespół nabytego niedoboru odporności
CEDOCA	ośrodek dokumentacji i badań (CGRS, Belgia)
CGRS	Urząd Komisarza Generalnego ds. Uchodźców i Bezpieństwoców (Belgia)
COI	informacje o krajach pochodzenia
DCR	niderlandzka Rada ds. Uchodźców
DIDR	Division de l'Information, de la Documentation et des Recherches (OFPPA, Francja)
EASO	Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu
FFM	misja wyjaśniająca (ang. fact-finding mission)
GLAAD	sojusz gejų i lesbijek przeciwko zniesławieniu (ang. Gay and Lesbian Alliance against Defamation)
HFHR	Helsińska Fundacja Praw Człowieka
HIV	ludzki wirus niedoboru odporności
HRW	Human Rights Watch
ILGA	Międzynarodowe Stowarzyszenie Lesbijek i Gejų, Osób Biseksualnych, Transpłciowych i Interseksualnych
IGLHRC	Międzynarodowa Komisja Praw Człowieka Gejų i Lesbijek (ang. International Gay and Lesbian Human Rights Commission)
LGB	lesbijki, geje, osoby biseksualne
LGBT	lesbijki, geje, osoby biseksualne i transpłciowe
LGBTI	lesbijki, geje, osoby biseksualne, transpłciowe i interseksualne
LGBTIQ	lesbijki, geje, osoby biseksualne, transpłciowe, interseksualne i queer
MSA	współczesny standardowy język arabski
MSM	mężczyźni utrzymujący stosunki seksualne z mężczyznami
NGO	organizacja pozarządowa
OCILA	Urząd ds. Informacji o Krajach Pochodzenia i Analizy Językowej (Niderlandy)
OFPPA	Office Français de Protection des Réfugiés et Apatrides (Francja)
OHCHR	Biuro Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych
ORAM	organizacja na rzecz uchodźców, azylu i migracji (ang. Organization for Refuge, Asylum and Migration)
RSS	naprawdę proste rozpowszechnianie (ang. Really Simple Syndication)
SGN	rozbieżność między płcią biologiczną a społeczno-kulturową
SMB	szwedzka agencja ds. migracji (dawniej szwedzki urząd imigracyjny)

SOGI	orientacja seksualna oraz tożsamość płciowa
SSRN	sieć badawcza z zakresu nauk społecznych (ang. Social Science Research Network)
STD	choroby przenoszone drogą płciową
UE	Unia Europejska
UK	Zjednoczone Królestwo
ULB	Université Libre de Bruxelles (Wolny Uniwersytet Brukselski)
UNHCR	Wysoki Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców
WSW	kobiety utrzymujące stosunki seksualne z kobietami

1. Wprowadzenie

Zakres i cele niniejszego przewodnika

Chociaż analiza sytuacji LGB w krajach pochodzenia wykazuje wiele metodologicznych podobieństw do badań dotyczących informacji o krajach pochodzenia, może stanowić trudne zadanie, co wynika z szeregu przyczyn (różnorodności wyszukiwanych terminów, małej liczby źródeł, informacji ogólnych itd.). Dzięki zapoznaniu się z terminologią, lokalnymi warunkami i rodzajami źródeł, zrozumieniu właściwych zagadnień badawczych i wyszukiwanych terminów oraz uzyskaniu alternatywnych źródeł informacji badacz może lepiej przygotować się do skonfrontowania się z trudnościami związanymi z tym tematem.

Niniejszy przewodnik ma na celu zapewnienie ogólnej wiedzy, a także użytecznych wskazówek i źródeł przydatnych przy analizowaniu sytuacji LGB w krajach pochodzenia.

Przewodnik ten należy odczytywać w powiązaniu z **załącznikiem II**, który zawiera wykaz źródeł wraz z odnośnikami. Aby umożliwić regularne aktualizacje wykazu odnośników, w razie potrzeby aktualizowana będzie internetowa wersja przewodnika. Najaktualniejsza wersja będzie dostępna na stronie internetowej EASO: <http://easo.europa.eu/asylum-documentation/easo-publication-and-documentation/>.

W przewodniku skupiono się na analizie sytuacji środowiska LGB, ponieważ przypadki osób transpłciowych i interseksualnych ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej nie zdarzają się tak często. Aby jednak nie wykluczać potencjalnych kwestii badawczych związanych z osobami transpłciowymi i interseksualnymi, glosariusz terminów (rozdział 2) i wykaz źródeł (załącznik II) obejmują te dwie grupy. W przewodniku będzie stosowany skrót **LGB** oznaczający **lesbijki, gejów i osoby biseksualne**, z wyłączeniem cytatów pochodzących z innych źródeł, w których mogły zostać wykorzystane inne skróty (takie jak LGBT czy LGBTI – lesbijki, geje, osoby biseksualne, transpłciowe i interseksualne).

Przewodnik powinien służyć potrzebom zarówno doświadczonych, jak i niedoświadczonych osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia¹, a także osób odpowiedzialnych za prowadzenie badań dotyczących informacji o krajach pochodzenia. Ponadto może on stanowić pomoc dla prawników, instytucji świadczących pomoc prawną i sędziów zaangażowanych w procedurę udzielania azylu.

Przewodnikiem należy się posługiwać w powiązaniu z *Metodologią sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia*² i *Wspólnymi wytycznymi UE dotyczącymi przetwarzania informacji o krajach pochodzenia*³, które stanowią ogólne ramy w zakresie metodologii dotyczącej informacji o krajach pochodzenia i standardów jakości.

Niniejszy przewodnik jest dokumentem publicznym.

Badania do tej wersji przewodnika zakończono w lutym 2015 r.

Kontekst

Wydaje się, że w ciągu ostatnich kilku dziesięcioleci stosunek do LGB znacznie się zmienił w wielu częściach świata. Osoby LGB opowiadały się za uznaniem ich praw człowieka, takich jak prawo do niedyskryminacji oraz prawo do poszanowania prywatności i życia rodzinnego, i osiągnęły ten cel. Zmiana ta nie miała jednak uniwersalnego charakteru, ponieważ w niektórych krajach zaobserwowano wzrost homofobii, a w innych nie udało się doprowadzić do depenalizacji homoseksualizmu lub jeszcze bardziej zaostrzyły one sankcje z nim związane. Wydaje się, że pod pewnymi względami luka między tymi krajami pogłębiła się w ostatnich latach⁴. W tym kontekście niektóre osoby LGB uciekają ze swoich krajów pochodzenia i ubiegają się o ochronę międzynarodową.

W swoim dokumencie „**Guidelines** on Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees”

1 W niniejszym przewodniku termin „osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia” lub „specjalista w zakresie informacji o krajach pochodzenia” będzie odnosił się do osoby świadczącej usługi w zakresie informacji o krajach pochodzenia w celu wspierania pracowników służb azylowych. Osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia gromadzi, wybiera i potwierdza informacje o krajach pochodzenia, a także często przygotowuje projekty produktów związanych z informacjami o krajach pochodzenia. Osoba ta prowadzi również badania lub dochodzenia w kwestiach związanych z informacjami o krajach pochodzenia w celu sprawdzenia faktów, wydarzeń lub sytuacji oraz poszerzenia wiedzy na temat danego kraju.

2 EASO, *Country of Origin Information Report Methodology*, lipiec 2012 r.

3 Unia Europejska, *Common EU Guidelines for processing Country of Origin Information (COI)*, kwiecień 2008 r.

4 *The Economist*, „*The Gay divide*”, 11 października 2014 r.

(Wytyczne w sprawie wniosków o przyznanie statusu uchodźcy ze względu na orientację seksualną lub tożsamość płciową w kontekście art. 1(A) pkt 2 Konwencji z 1951 r. dotyczącej statusu uchodźców lub jej Protokołu z 1967 r.) UNHCR określa następujące kwestie:

Orientacja seksualna lub tożsamość płciowa wnioskodawcy może mieć znaczenie przy ubieganiu się o azyl, w przypadku gdy dana osoba obawia się prześladowań z powodu swojej **faktycznej lub postrzeganej orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej**, która nie jest zgodna lub jest postrzegana jako niezgodna z panującymi politycznymi, kulturowymi lub społecznymi normami. **Punkt wspólny płci społeczno-kulturowej, orientacji seksualnej i tożsamości płciowej** jest integralną częścią oceny wniosków związanych z kwestiami orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej. Krzywda wynikająca z niedostosowania się do oczekiwanych ról płciowych stanowi często główny element tych wniosków [pogrubienie dodane]⁵.

W art. 10 dyrektywy Unii Europejskiej (UE) w sprawie kwalifikowania podkreślono, że na orientację seksualną można powołać się, jako na jeden z pięciu istniejących powodów prześladowania:

W zależności od sytuacji w kraju pochodzenia szczególna **grupa społeczna** może oznaczać grupę, u podstaw której leży **wspólna cecha orientacji seksualnej**. Orientacji seksualnej nie należy rozumieć jako obejmującej czyny uznawane za przestępcze w świetle prawa krajowego państw członkowskich. Aspektem płci, w tym **tożsamości płciowej**, poświęca się szczególną uwagę w celu określenia przynależności do szczególnej grupy społecznej lub zidentyfikowania cechy charakteryzującej taką grupę [pogrubienie dodane]⁶.

Osoby LGB mogą doświadczać prześladowań i dyskryminacji na różne sposoby, które zostały podsumowane przez UNHCR:

Lesbijki mogą być prześladowane zarówno ze względu na swoją płeć społeczno-kulturową, jak i na orientację seksualną i częściej mogą być narażone na zbrodnie honorowe i gwałt ze strony osób prywatnych, w tym rodziny i członków społeczności. Ich status społeczny i ekonomiczny może utrudniać im dostęp do procedur azylowych, policji oraz innych form ochrony i wsparcia w krajach, w których ubiegają się o azyl.

Geje zazwyczaj w większym stopniu uczestniczą w życiu publicznym i w związku z tym często są narażeni na większe ryzyko bezpośredniej krzywdy, w szczególności ze strony podmiotów publicznych w krajach, w których stosunek seksualny między mężczyznami stanowi przestępstwo kryminalne. Geje mogą niechętnie udzielać organom lub usługodawcom informacji o niegodziwym traktowaniu w celach seksualnych, którego mogli doświadczyć.

Biseksualizm nie jest dobrze zrozumiany w wielu krajach. Osoby biseksualne czują pociąg zarówno do osób przeciwnej, jak i tej samej płci, ale są prześladowane z powodu stosunków seksualnych z osobami tej samej płci. Uznają one swoją orientację seksualną za płynną i zmienną, co prowadzi do błędnego przekonania, że ich seksualność jest sprawą wyboru, a nie tożsamości [pogrubienie dodane]⁷.

Z uwagi na fakt, że osoby z różnych krajów składają wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej ze względu na swoją orientację seksualną, istnieje rosnąca potrzeba zdobywania informacji dotyczących sytuacji LGB w ich krajach pochodzenia. Potrzeba ta została potwierdzona w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie unijnego planu przeciwdziałania homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową. W tym kontekście UE wezwała organy azylowe do dopilnowania, **aby sytuacja prawna i socjalna osób LGBTI w krajach pochodzenia była systematycznie dokumentowana** oraz **aby takie informacje były udostępniane podmiotom decyzyjnym w kwestiach azylowych jako element systemu informacji o krajach pochodzenia (COI)** [pogrubienie dodane]⁸.

Chociaż – jak już wspomniano – w przypadku sporządzania sprawozdań na temat sytuacji LGB w krajach pochodzenia istnieje jednak wiele metodologicznych podobieństw do innych rodzajów prac dotyczących informacji o krajach pochodzenia, badania na temat LGB mogą często być trudne, a momentami stanowić wyzwanie.

5 UNHCR, Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej, 23 października 2012 r.

6 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona).

7 UNHCR, Need to know guidance 2, 2011 r.

8 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie unijnego planu przeciwdziałania homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.

Wyzwania

- **Zrozumienie danej kwestii**

Posiadanie ogólnej wiedzy o kwestiach dotyczących LGB pomaga osobom zajmującym się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia w wychwytywaniu istotnych **informacji prawnych i niezwiązanych z prawem** oraz sporządzaniu na ich temat **jasnych i kompleksowych** sprawozdań⁹.

Do prowadzenia badań w sposób **efektywny i obiektywny** szczególnie ważna jest znajomość terminologii używanej w różnych krajach w odniesieniu do LGB, a także różnic kulturowych w określeniach dotyczących orientacji seksualnej i tożsamości płciowej. Na wyniki badań dotyczących informacji o krajach pochodzenia łatwo wpłynąć może pochodzenie kulturowe osoby przeprowadzającej badanie. Przyjęte z góry założenia dotyczące sposobu, w jaki osoby LGB powinny się zachowywać i prezentować, może wpłynąć na sposób gromadzenia informacji przez osobę przeprowadzającą badanie.

- **Wybrakowane, niekompletne i ogólne informacje o krajach pochodzenia**

Nawet jeżeli ilość i jakość informacji na temat sytuacji LGB w krajach pochodzenia zwiększyła się od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku, często są one wybrakowane, niekompletne i mają ogólny charakter, co stanowi wyzwanie dla osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia i ostatecznie dla osób odpowiedzialnych za poszczególne przypadki / podejmujących decyzje w zakresie szczegółowej analizy takich spraw¹⁰.

Z różnych względów sytuacja LGB może być w niektórych krajach **niedostatecznie udokumentowana**. Stygmatyzacja związana z tą grupą społeczną może powodować niezgłaszanie wielu incydentów, ponadto w wielu krajach zdolność międzynarodowych i lokalnych grup do monitorowania i dokumentowania nadużyć jest ograniczona¹¹. W innych przypadkach *zwiększony aktywizm często spotykał się z atakami na obrońców praw człowieka, które obniżyły ich zdolność do dokumentowania wykroczeń*¹². Trudne może być również udokumentowanie prześladowania ze strony państwa, w przypadku gdy rzadko wszczyna się postępowania w takich sprawach lub gdy rozmywiają się one w niejasnych zarzutach.

Wiele źródeł podaje informacje **wyłącznie o gejach**, ponieważ z różnych względów może być mniej informacji na temat sytuacji lesbijek i osób biseksualnych (np. osoby te mogą nie być w takim stopniu „widoczne”)¹³. Chociaż źródła mogą podawać informacje jako dotyczące LGB, informacje te mogą ograniczać się do sytuacji gejów.

Ponadto informacje o krajach pochodzenia dotyczą zazwyczaj **ogólnej** sytuacji LGB. Duży wpływ na sytuację osób LGB mogą mieć jednak **czynniki indywidualne**, takie jak płeć społeczno-kulturowa, status społeczno-ekonomiczny, religia, położenie geograficzne, sieć społeczna, nastawienie członków rodziny oraz dostosowanie się (lub jego brak) do obowiązujących norm¹⁴. Czynniki te nie zawsze są ujęte w ogólnych sprawozdaniach na temat LGB.

W świetle powyższych wyzwań osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia może napotkać problemy związane z brakiem informacji lub brakiem szczególnych elementów dotyczących sytuacji LGB. Niedostatek lub brak informacji nie oznacza jednak automatycznie, że sytuacja LGB nie jest problematyczna. Ponadto jeżeli informacje są dostępne, mogą wydawać się sprzeczne. Na przykład w niektórych krajach widoczna i czasem akceptowana społecznie grupa LGB może jednocześnie doświadczać aktów represji, w tym represji ze strony państwa¹⁵.

9 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r.

10 LaViolette, N., „Independent human rights documentation and sexual minorities: an ongoing challenge for the Canadian refugee determination process”, kwiecień–czerwiec 2009 r., s. 437–476. Zob. również: Refugee Studies Centre, *Sexual Orientation in Refugee Status Determination*, kwiecień 2011 r.; Jansen, S., Spijkerboer, T., *Ucieczka przed homofobią: wnioski o udzielenie azylu z powodu orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w Europie*, wrzesień 2011 r.

11 LaViolette, N., „Independent human rights documentation and sexual minorities: an ongoing challenge for the Canadian refugee determination process”, kwiecień–czerwiec 2009 r., s. 437–476. Zob. również: UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r.

12 UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r.

13 Jansen, S., Spijkerboer, T., *Ucieczka przed homofobią: wnioski o udzielenie azylu z powodu orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w Europie*, wrzesień 2011 r. Zob. również: Zjednoczone Królestwo, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, *Sexual Identity Issues in the Asylum Claim*, 11 lutego 2015 r.

14 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r. Zob. również: UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r.

15 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r.

Odpowiedzi

W odpowiedzi na powyższe wyzwania i rezolucję Parlamentu Europejskiego¹⁶ w dniach **20 i 21 maja 2014 r.** EASO zorganizował **warsztaty** dla osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia na temat „Informacji o krajach pochodzenia oraz lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transpłciowych i interseksualnych”. Celem warsztatów była identyfikacja i wymiana wiedzy fachowej i dobrych praktyk na szczeblu krajowym i europejskim¹⁷.

Dzięki warsztatom okazało się, że różne wydziały informacji o krajach pochodzenia w krajach UE+¹⁸ zdobyły już wartościową wiedzę fachową dotyczącą badania sytuacji LGB w krajach pochodzenia i opracowały użyteczne narzędzia, takie jak listy kontrolne na potrzeby badań, ujednoczone spisy treści, wskaźniki badań, wykazy źródeł oraz ukierunkowane misje wyjaśniające (zob. rozdział 5).

Organizacja na rzecz uchodźców, azylu i migracji (ORAM) oraz UNHCR, obecne podczas warsztatów, również zdobyły doświadczenie w tej dziedzinie. UNHCR wkrótce opracuje zestaw wytycznych w sprawie kwalifikowalności wniosków dotyczących orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej (zob. rozdział 4)¹⁹. ORAM opublikowała sprawozdania dotyczące krajów pochodzenia na temat warunków prawnych i społecznych mniejszości seksualnych i płciowych w różnych krajach (zob. rozdział 4)²⁰.

Podczas spotkania dotyczącego informacji o krajach pochodzenia i LGBTI okazało się jednak, że **wiedza, dobre praktyki i narzędzia badawcze nie są powszechnie dostępne**.

W następstwie tego spotkania powołano grupę roboczą i grupę ds. wzajemnej oceny²¹ w celu stworzenia praktycznego przewodnika w oparciu o najlepsze praktyki i narzędzia opracowane przez kraje UE+ i społeczeństwo obywatelskie oraz wyniki warsztatów zorganizowanych przez EASO w maju 2014 r. Niniejszy przewodnik jest wynikiem tej wspólnej pracy. Metodologię zastosowaną do jego opracowania opisano poniżej.

Metodologia

W październiku 2014 r. wyżej wspomniana grupa robocza, składająca się ze specjalistów w zakresie informacji o krajach pochodzenia z państw UE+, ORAM i EASO, spotkała się, by ustalić treść przewodnika i podział zadań. Treść określono na podstawie potrzeb zgłoszonych przez państwa UE+ podczas warsztatów w maju 2014 r. Proces opracowywania trwał od października 2014 r. do lutego 2015 r.

W lutym 2015 r. eksperci z krajów i organizacji wymienionych w sekcji „Podziękowania” jako podmioty przeprowadzające ocenę²² przeprowadzili przegląd. Wszystkie zgłoszone uwagi rozważono, a większość z nich uwzględniono w ostatecznej wersji tego sprawozdania.

Niniejszy przewodnik zawiera informacje (dobre praktyki, przydatne narzędzia i źródła) zgromadzone podczas warsztatów w maju 2014 r. Wykorzystano w nim również informacje zebrane z różnych dodatkowych źródeł (przewodników, metodologii, podręczników, czasopism, artykułów prasowych itd.). Ponadto jest on oparty na praktycznym doświadczeniu osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia, które to osoby nabyły wiedzę w zakresie badania sytuacji LGB.

16 Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie unijnego planu przeciwdziałania homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową.

17 W trwających półtora dnia warsztatach uczestniczyli specjaliści w zakresie informacji o krajach pochodzenia z 12 krajów UE+ oraz przedstawiciele UNHCR, niderlandzkiej Rady ds. Uchodźców (DCR), Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka (HFPC), ORAM, COC Nederland. Podczas tego wydarzenia uczestnicy rozmawiali o tym, w jaki sposób informacje o krajach pochodzenia mogą wspierać ocenę wniosków LGBTI, oraz o sposobie badania i oceny informacji o krajach pochodzenia dotyczących orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej. Uczestnicy przedstawili również praktyki krajowe (zob. rozdział 5), użyteczne narzędzia i źródła, a zaproszeni prelegenci przedstawili prezentacje poświęcone temu zagadnieniu.

18 W przewodniku „kraje UE+” oznaczają państwa członkowskie UE oraz kraje stowarzyszone – Norwegię i Szwajcarię.

19 Wytyczne UNHCR będą obejmowały 10 rozdziałów poświęconych poszczególnym krajom zawierających informacje o krajach pochodzenia dotyczące osób o różnych orientacjach seksualnych i tożsamościach płciowych. UNHCR opublikuje wspomniane wytyczne w sprawie kwalifikowalności w 2015 r. i udostępni je na stronie Refworld.

20 Publikacje ORAM można znaleźć na stronie internetowej: <http://www.oraminternational.org/en/publications>, dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

21 Grupę roboczą powołano we wrześniu 2014 r. w następstwie zaproszenia do wyrażenia zainteresowania. Członkami wspomnianej grupy roboczej są Belgia (CGRS/CEDOCA), Niderlandy (IND/OCILA), ORAM i EASO.

22 Do podmiotów przeprowadzających wzajemną ocenę należały: UNHCR, Dania (służby imigracyjne, wydział informacji o krajach pochodzenia) i Lilian Tsourdi (akademicka sieć Odysseus, Wolny Uniwersytet Brukselski).

Moduł szkoleniowy EASO: Płeć społeczno-kulturowa, tożsamość płciowa i orientacja seksualna²³

EASO opracował ostatnio nowy **moduł szkoleniowy** dla funkcjonariuszy prowadzących sprawy i innych pracowników służb azytowych w całej UE dotyczący „**Płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej**”. Moduł bazuje na kompleksowej metodyce szkoleń programu szkoleń EASO, łącząc w sobie e-uczenie się i bezpośrednie sesje szkoleniowe. Celem modułu jest umożliwienie uczestnikom:

- wyjaśnienia tego, jak ich osobiste doświadczenia i nastawienie dotyczące płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej wpływa na sposób, w jaki rozpatrują wnioski o ochronę międzynarodową
- określenia czynników dotyczących płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej podczas rozpatrywania wniosków o ochronę międzynarodową
- zastosowania odpowiedniego podejścia do płci społeczno-kulturowej, tożsamości płciowej i orientacji seksualnej podczas rozpatrywania wniosku o ochronę międzynarodową.

Moduł szkoleniowy EASO odnosi się do znaczenia informacji o krajach pochodzenia dla prowadzenia badań dotyczących mniejszości seksualnych i płciowych i zawiera odesłania do różnych źródeł. Odsyłacz do niniejszego przewodnika znajduje się w wersji modułu przeznaczony do e-uczenia się.

Przegląd treści

Rozdział 2 zawiera przedstawienie znaczenia terminologii stosowanej w odniesieniu do LGB. Jego celem jest:

- ✓ przedstawienie szerokiego obrazu pojęć i terminów dotyczących LGB,
- ✓ ukazanie wielkiego zróżnicowania w wykorzystaniu terminów, w oparciu o konkretne przykłady,
- ✓ podkreślenie wagi zrozumienia znaczenia i konotacji terminów.

Na końcu rozdziału znajduje się **glosariusz** najpowszechniej stosowanych terminów dotyczących orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej.

Rozdział 3 zawiera:

- ✓ sugerowany ujednolicony spis treści sprawozdania dotyczącego informacji o krajach pochodzenia,
- ✓ krótki opis ewentualnych rozdziałów/podrozdziałów,
- ✓ wykaz pytań badawczych dotyczących każdego rozdziału, stanowiący wskazówki dla osoby zajmującej się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia.

Rozdział 4 ma na celu:

- ✓ przedstawienie przeglądu rodzajów dostępnych źródeł,
- ✓ dostarczenie wskazówek dotyczących informacji otrzymanych z obu typów źródeł.

Celem rozdziału nie jest wymienienie ani opisanie źródeł informacji na temat LGB, ponieważ wykaz taki znajduje się w załączniku II (zob. poniżej). W związku z tym rozdział 4 należy czytać łącznie z **załącznikiem II**.

Rozdział 5 dotyczy wyszukiwanych terminów i narzędzi/wskazówek do celów badań internetowych, które mogą być użyteczne do celów efektywnego wyszukiwania informacji na temat sytuacji LGB w krajach pochodzenia i jej monitorowania. Wymieniono w nim również narzędzia służące lepszej wymianie informacji między krajami UE+.

Rozdział 6 zawiera wskazówki dotyczące badania sytuacji LGB w danym kraju w przypadku ograniczonej ilości czasu lub gdy informacje są ograniczone lub nieodstępne.

Załączniki

Załącznik I stanowi listę kontrolną dotyczącą badań i jakości, podsumowującą główne zasady dotyczące informacji o krajach pochodzenia i standardy jakości opisane w przewodniku.

Załącznik II zawiera wykaz źródeł wraz z odnośnikami. Źródła zostały podzielone na „rodzaje”, a każde z nich pokrótce opisano.

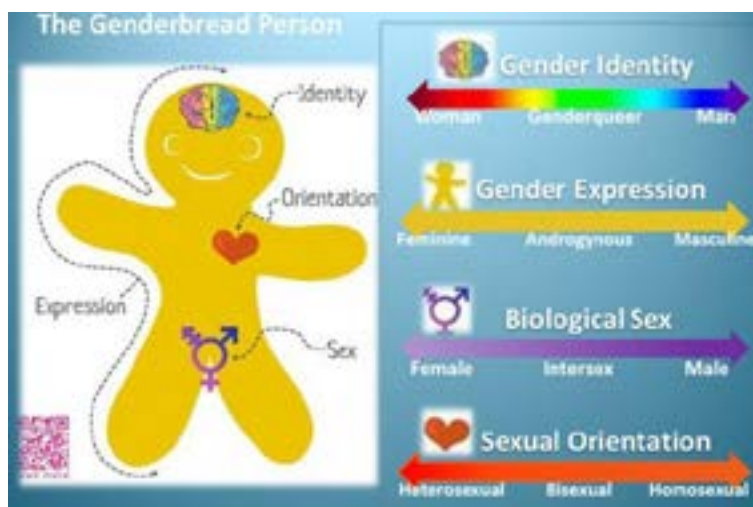
23 Aby uzyskać więcej informacji na temat modułu szkoleniowego EASO, należy skontaktować się pod adresem: Vulnerablegroups@easo.europa.eu.

2. Terminologia

Z uwagi na fakt, że terminologia dotycząca LGB jest tak zróżnicowana i nieujednoliconą, zrozumienie, jak ważne jest stosowanie niektórych terminów, jest kluczowe przy wyszukiwaniu informacji i opisywaniu sytuacji LGB. Pomoże to osobie zajmującej się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia w ustaleniu wyszukiwanych terminów podczas przeprowadzania badań internetowych. Pomoże jej również w przeprowadzaniu wywiadów w kontekście źródeł ustnych. Wiedza o tym, które terminy należy wykorzystać, może powodować ogromną różnicę w wynikach. W rozdziałach 4 i 5 omówiono praktyczne skutki znajomości terminologii dotyczącej LGB.

Przede wszystkim należy zapoznać się z różnymi pojęciami związanymi z orientacją seksualną, tożsamością płciową i ekspresją. Można wyróżnić **cztery różne, choć powiązane ze sobą koncepcje**, jak przedstawiono na rysunku²⁴ poniżej:

- **Tożsamość płciowa** odnosi się do głęboko odczuwanego wewnętrznego i indywidualnego doświadczenia bycia mężczyzną, kobietą lub odmienną płcią społeczno-kulturową, która może, ale nie musi odpowiadać płci określonej przy urodzeniu²⁵.
- **Ekspresja płciowa** (lub „prezentacja płciowa”) odnosi się do wyglądu zewnętrznego, ubioru, nawyków i zachowania, poprzez które osoby prezentują swoją tożsamość płciową²⁶.
- **Płeć biologiczna** dotyczy cech biologicznych i fizjologicznych, określających mężczyznę i kobietę. Do cech biologicznych i fizycznych należą chromosomy płciowe, gonady, hormony płciowe, wewnętrzne struktury rozrodcze i genitalia zewnętrzne²⁷.
- **Orientacja seksualna** odnosi się do zdolności każdej osoby do rozwinięcia głębokiego uczuciowego, emocjonalnego lub seksualnego pociągu oraz seksualnych związków z osobami innej płci lub tej samej płci lub różnych płci²⁸.

Źródło: <http://itspronouncedmetrosexual.com/2011/11/breaking-through-the-binary-gender-explained-using-continuum/>

Ponadto **brakuje jednolitej terminologii** dotyczącej różnych orientacji seksualnych oraz tożsamości płciowych. W językach ojczystych wielu osób ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej terminologia prawie nie istnieje lub jest ogólna albo ma negatywne konotacje. Terminologia stosowana w niektórych kulturach nie odpowiada tożsamościom LGB (zob. przykład Senegalu poniżej). Ponadto pojęcia, nastawienie i terminologia nie są stałe, lecz z czasem ulegają zmianie.

24 It's Pronounced Metro Sexual, *The genderbread Person*, 2012 r.

25 Zasady Yogyakarta, *Zasady stosowania międzynarodowego prawa praw człowieka w stosunku do orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej*, marzec 2007 r.

26 ORAM, *Blind Alleys, Part I: Guidance for NGOs, Governments, UNHCR and Program Funders, Glossary of Terms*, luty 2013 r.; ORAM, *Country of Origin Report: Sexual and Gender Minorities – Uganda*, 7 listopada 2014 r.

27 ORAM, *Blind Alleys, Part I: Guidance for NGOs, Governments, UNHCR and Program Funders, Glossary of Terms*, luty 2013 r.; ORAM, *Country of Origin Report: Sexual and Gender Minorities – Uganda*, 7 listopada 2014 r.

28 Zasady Yogyakarta, *Zasady stosowania międzynarodowego prawa praw człowieka w stosunku do orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej*, marzec 2007 r.

Zróznicowanie pojęć i terminów

Jak wskazano powyżej, ważne jest zrozumienie, że pojęcia odnoszące się do różnych orientacji seksualnych i tożsamości płciowych bardzo różnią się od siebie w różnych (sub)kulturach, krajach/regionach i z czasem mogą ulegać zmianie²⁹. Terminy mogą być także różne w zależności od osoby, a nawet być inne w różnych kontekstach.

W wielu językach odniesienia do homoseksualizmu kojarzą się z tabu lub wstydem. Co do zasady im silniejsze tabu, tym mniej dostępnej terminologii. W tych kulturach powszechnie czytane gazety lub media elektroniczne w języku ojczystym używają obraźliwych i niezróznicowanych terminów do opisanie LGB.

Istnieją także różne terminy służące do opisanie partnerów seksualnie „aktywnych” i „biernych” w odniesieniu do mężczyzn utrzymujących stosunki seksualne z mężczyznami (MSM). Partner „aktywny” jest zwykle postrzegany mniej negatywnie i czasem nawet nie jest uznawany za homoseksualistę, podczas gdy partner seksualnie „bierny” jest często postrzegany jako bardziej negatywny, „prawdziwy” homoseksualista.

Jeżeli występują **pozytywne, afirmacyjne terminy**, z dużo większym prawdopodobieństwem można je znaleźć w **prasie obcojęzycznej** i mediach elektronicznych skierowanych do obcokrajowców, „ulegających wpływom zachodu” populacji miejscowych i społeczności diaspory LGB.

Dobrym przykładem jest język **arabski**: pomimo że stosunki/praktyki seksualne z osobami tej samej płci są powszechne na Bliskim Wschodzie i w regionie Afryki Północnej, temat ten stanowi poważne tabu od Maroka do państw Zatoki Perskiej. Klasyczny język arabski nie zawiera żadnych powszechnie stosowanych pozytywnych terminów odnoszących się do LGB³⁰. Słowem oznaczającym homoseksualistę w urzędowym standardowym języku arabskim (współczesnym standardowym języku arabskim) jest *Mithliiya jinsiyya*, będące dosłownym tłumaczeniem greckiego słowa *Homoios seksus*. Do opisanie tzw. anormalnych praktyk seksualnych, lecz również do opisanie homoseksualizmu stosuje się *Shouzouz jins* lub *Shatha Jinsiya*³¹. W mowie potocznej często używa się raczej obraźliwego *LuuTii* lub *Al-Luti* (odnoszących się do biblijnej/koranicznej historii Lota)³². W ostatnich latach w niektórych społecznościach LGB używa się neutralnego, pozytywnego terminu *Mithly/Misly* („taki sam”)³³, lecz jego stosowanie ogranicza się głównie do społeczności diaspory. Użycie terminów *LuuTii* lub *Mithly* w mediach powszechnych któregośkolwiek kraju arabskojęzycznego jest bardzo mało prawdopodobne. W dialektach lokalnych występuje wiele różnych słów, często obraźliwych, takich jak *Zamel* (w Maroku), *Khawell*, *Khaniith*, *Manyak* i *Sjadh*, których używa się w mowie potocznej, lecz czasem również w prasie lokalnej³⁴.

Podobnie w **Ugandzie** samookreślające się mniejszości seksualne i płciowe (w tym osoby transpłciowe, geje, lesbijki, niektóre osoby biseksualne i osoby im sprzyjające) do opisanie siebie samych i siebie nawzajem powszechnie stosują quasi-serdeczny termin „*kuchu*”, pochodzący z języka suahili³⁵. Tabloidy w Ugandzie odnoszą się do „homoseksualistów” lub „gejów” często obraźliwie używając słowa „geje” w stosunku do tożsamości zachodniej lub wpływów zachodnich³⁶. Heteroseksualni **Kenijczycy** często odnoszą się do swoich homoseksualnych współobywateli używając terminów „Volkswagen” lub „Beetle”, mając na uwadze fakt, że homoseksualizm pochodzi z zewnątrz i „nie jest kenijski”³⁷.

Takie rozbieżne, złożone i odmienne zastosowania terminologii są powszechne w większości języków. Ważnym wyznacznikiem akceptacji społecznej może być stopień występowania w **prasie powszechnej** terminologii neutralnej lub pozytywnej, stosowanej przez LGB. Jak się przekonamy (rozdział 3), akceptacja społeczna jest jednym z tematów, których zbadanie może być konieczne podczas sporządzania sprawozdania na temat sytuacji LGB.

29 W przeszłości w różnych lokalnych językach istniały neutralne terminy oznaczające praktyki seksualne z osobami tej samej płci, lecz po nadejściu kolonializmu, chrześcijaństwa lub islamu zostały one zapomniane i zniknęły, co miało miejsce na przykład w niektórych społeczeństwach afrykańskich.

30 Omówienie różnych terminów arabskich, zob. Ganly, Katharine, *Arab World: Trouble for Gay Travels in the Muslim World*, opublikowane w dniu 15 lipca 2009 r.

31 Ganly, Katharine, *Arab World: Trouble for Gay Travels in the Muslim World*, opublikowane w dniu 15 lipca 2009 r.

32 Palmer, Bryan, *How do you say Gay in Arabic? A brief linguistic history of Middle Eastern homosexuality*, 16 sierpnia 2012 r.

33 Bint el Nas, *Glossary of Arabic Terms*, lipiec 2003 r.

34 Moscas De Colores, *Gay dictionary: Arabic*, b.d.; Bint el Nas, *Glossary of Arabic Terms*, lipiec 2003 r.; Coolslang, *Arabic slang dictionary with English translation* [słownik internetowy], b.d.; LA Times, *Morocco: New magazine braves risks to give voice to Arab homosexuals*, 28 kwietnia 2010 r.

35 Canavera Mark, *The Kuchu Beehive*, opublikowane w dniu 2 sierpnia 2010 r.

36 BBC News, *Ugandan 'homosexuals' named in Red Pepper paper*, 25 lutego 2014 r.

37 Opanga Kwendo, *Kenya; What Is This About Tying Aid to Gay Rights?*, opublikowane w dniu 10 grudnia 2011 r.

Pojęcia służące opisaniu samych siebie stosowane przez LGB

Jak wspomniano, **czynniki społeczno-ekonomiczne, język obcy i dostęp do komunikacji elektronicznej** odgrywają ważną rolę w kwestii terminów, jakich dana osoba będzie prawdopodobnie będzie używać. Na przykład dużo bardziej prawdopodobne jest, że osoby wykształcone, zamożne, mieszkające w miastach i często podróżujące używają terminów, takich jak: „gej”, „lesbijka”, „osoba biseksualna” i „osoba transpłciowa”, niż osoby mieszkające na wsi, niewykształcone, ubogie i niepodróżujące. Stanowi to najprawdopodobniej odzwierciedlenie dążenia do identyfikowania się z uznanymi koncepcjami i społecznościami LGB, których ekwiwalenty nie istnieją w wielu społeczeństwach.

W kulturach, w których LGB żyją w izolacji społecznej, a temat ten stanowi poważne tabu, osoby te mogą stosować wiele różnych terminów na opisanie samych siebie i siebie nawzajem. Może im nawet całkowicie brakować terminologii na opisanie swojej własnej orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej, w szczególności jeżeli nie mają dostępu do obcojęzycznych mediów.

W Senegalu mężczyźni utrzymujący stosunki seksualne z mężczyznami (MSM) czasami stosują terminy „*ibbi*” i „*yoos*” w odniesieniu do siebie samych i osób z tej grupy, „*ibbi*” w odniesieniu do partnera „kobiecego” lub „pasywnego”, a „*yoos*” – do „męskiego” lub „dominującego” partnera seksualnego³⁸. Inni całkiem unikają tych stereotypowych ról płciowych. Osoby z zewnątrz nie znają lub nie używają tych terminów. Zamiast tego najczęściej używają mających obecnie wydźwięk pejoratywny „*goor jigeen*” (dosłownie mężczyzna-kobieta) lub „*pédé*” (uznawane przez wiele osób za obraźliwe francuskie określenie slangowe oznaczające „pederastę”) w odniesieniu do gejów i osób niepasujących do standardowego wyobrażenia o danej płci społeczno-kulturowej, a także kilku innych terminów³⁹.

W zależności od poziomu tabu lub wstydu w danym kraju LGB mogą unikać wszelkich terminów służących samookreślanu.

Ważne jest, aby mieć świadomość, że LGB również mogą wpłynąć na stosowanie i konotacje terminologii. Na przykład niderlandzki ruch gejów zaczął stosować uważane wtedy za bardzo obraźliwe niderlandzkie słowo *Flikker* (*pedzio*⁴⁰, ang. *faggot*) w celu organizowania się (tworzyli oni w całym kraju grupy *Flikker*). W ten sposób ruch usiłował pozbawić to słowo bardzo negatywnych konotacji i przywrócić mu neutralny charakter. LGB mogą również dystansować się od terminów/koncepcji powszechnie używanych na Zachodzie, takich jak gej lub homoseksualista, ze względu na negatywne konotacje, jakie budzą w nich te słowa.

Poniżej znajduje się glosariusz najpowszechniej stosowanych terminów dotyczących orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej.

Glosariusz terminów⁴¹ W porządku alfabetycznym

Biseksualista: termin ten opisuje osobę, którą pociągają pod względem fizycznym, romantycznym lub emocjonalnym mężczyźni i kobiety⁴² (lub jedna płeć w większym stopniu niż druga)⁴³. Biseksualna tożsamość niekoniecznie jest równoznaczna z odczuwaniem takiego samego pociągu seksualnego w stosunku do obydwu płci.

Ekspresja płciowa: przejawy tożsamości płciowej danej osoby i tożsamości płciowej dostrzeganej przez innych. Zazwyczaj ludzie starają się, aby ich ekspresja lub prezentacja płciowa odpowiadały ich tożsamości płciowej / tożsamościom płciowym niezależnie od płci określonej przy urodzeniu⁴⁴.

Gej: termin często używany do określenia mężczyzny odczuwającego pociąg do innych mężczyzn pod względem fizycznym, romantycznym lub emocjonalnym. Terminu homoseksualista można także używać do opisanie kobiet⁴⁵.

38 Beyrer Chris, Wirtz Andrea L., Walker Damian, Johns Benjamin, Sifakis Frangiscos i Baral Stefan D., *The Global HIV Epidemics among Men Who have Sex with Men*, 2011.

39 CEDOCA, *Subject Related Briefing 'Sénégal: Situation actuelle de la communauté homosexuelle et MSM'*, 12 lutego 2013 r.

40 „Faggot” oznaczające dosłownie „wiązkę patyków” było używane w odniesieniu do palenia heretyków w średniowiecznej Europie. Spalenie żywcem na stosie było w tamtych czasach jedną z kar za homoseksualizm. Zob.: Online Etymology Dictionary; Berkowitz Eric, *Sex and punishment: four thousand years of judging desire*, 2012.

41 Definicje zostały oparte na kilku źródłach, do każdego z nich podano odniesienia.

42 UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r.

43 The Bisexual Index [strona internetowa], b.d.

44 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

45 UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r.

Homofobia: odnosi się do strachu, nieuzasadnionego gniewu, nietolerancji lub nienawiści w stosunku do homoseksualizmu⁴⁶.

Homoseksualista: odnosi się do osób, które czują pociąg do osób tej samej płci⁴⁷.

Interseksualizm: schorzenie powodujące, że dana osoba rodzi się z narządami rozrodczymi lub płciowymi lub wzorami chromosomowymi, które nie spełniają typowych biologicznych kryteriów płci męskiej ani żeńskiej. Osobę interseksualną można określić jako mężczyznę albo kobietę lub osobę o dowolnej innej płci społeczno-kulturowej, natomiast pod względem orientacji seksualnej osoby te mogą być lesbijkami, gejami, osobami biseksualnymi, heteroseksualnymi, aseksualnymi itd.⁴⁸

K/m: skrót oznaczający transmężczyznę, najczęściej używany w odniesieniu do osoby, która zmieniła płeć z żeńskiej na męską. Osoba, której płeć przy urodzeniu określono jako żeńską, ale czuje się ona mężczyzną. Nazywana jest również transmężczyzną⁴⁹.

Lesbijka: termin określający kobietę odczuwającą pociąg do innych kobiet pod względem fizycznym, romantycznym lub emocjonalnym⁵⁰.

LGB(TI): skrót oznaczający lesbijki, gejų, osoby biseksualne (transseksualne i interseksualne).

MSM: skrót od „mężczyźni utrzymujący stosunki seksualne z mężczyznami”, ale niekoniecznie identyfikują się jako geje lub biseksualiści. Terminu tego często używa się ogólnie w dziedzinie zdrowia, a w szczególności w odniesieniu do zapobiegania HIV/AIDS/STD⁵¹.

MTF: skrót oznaczający transkobietę. Najczęściej używany w odniesieniu do osoby, która zmieniła płeć z męskiej na żeńską. Osoba, której płeć przy urodzeniu określono jako męską, ale uczuje się kobietą. Nazywana jest również transkobietą⁵².

Orientacja seksualna: orientację seksualną rozumie się jako zdolność każdej osoby do rozwinięcia głębokiego uczuciowego, emocjonalnego i seksualnego pociągu oraz intymnych i seksualnych związków z osobami innej płci lub tej samej płci lub różnych płci⁵³.

Osoba queer: jest głównie teoretycznym terminem obejmującym osoby, które nie są heteroseksualne. Uwzględnia on lesbijki, gejų, osoby biseksualne i transpłciowe. Termin „queer” był wcześniej używany w krajach anglojęzycznych, aby szydzić z LGB lub upokarzać ich, a niektóre osoby nadal uznają stosowanie go za nie na miejscu⁵⁴.

Osoba transpłciowa: termin opisuje osoby, których własne poczucie tożsamości płciowej różni się do ich biologicznej płci określonej przy urodzeniu. Transpłciowość jest tożsamością płciową, a nie orientacją seksualną. Osoba transpłciowa może być osobą heteroseksualną, gejem, lesbijką lub osobą biseksualną⁵⁵.

Osoba transpłciowa / osoby transpłciowe / transmężczyzna / transkobieta: wspólny łączny termin odnoszący się do osób, których tożsamość płciowa lub ekspresja płciowa różnią się od płci określonej przy urodzeniu. Termin ten obejmuje m.in. mężczyzn i kobiety o transseksualnej przeszłości, osoby określające siebie jako transseksualistów, osoby transpłciowe, transwestytów, osoby androgyniczne, osoby dwupłciowe, osoby o nietypowej identyfikacji płciowej (genderqueer), osoby typu „agender”, wariant płci lub przyjmujące jakąkolwiek inną tożsamość płciową lub ekspresję płciową nienależące do standardowych męskich lub żeńskich, a także wyrażające swoją płeć przez wybór odzieży, modyfikacje wyglądu lub ciała, w tym poddawanie się licznym zabiegom chirurgicznym. Termin ten obejmuje wszystkie powyższe grupy, nie jest jednak do nich ograniczony⁵⁶.

46 ORAM, *Country of Origin Report, Sexual and Gender Minorities, Uganda*, październik 2014 r.

47 ORAM, *Country of Origin Report, Sexual and Gender Minorities, Uganda*, październik 2014 r.

48 UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r. Więcej definicji można znaleźć na stronie: OII, OII Intersex Network [strona internetowa], b.d.

49 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

50 UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r.; ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

51 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

52 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

53 Zasady Yogyakarty, *Zasady stosowania międzynarodowego prawa praw człowieka w stosunku do orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej*, marzec 2007 r.

54 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

55 UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r. Więcej definicji można znaleźć na stronie: GLAAD, *GLAAD Media Reference Guide – Transgender Issues*, b.d.

56 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

Płeć: odnosi się do parametrów biologicznych, takich jak: pierwszorzędowe i drugorzędowe cechy płciowe, geny i hormony. Prawną płeć danej osoby określa się zazwyczaj przy urodzeniu. Tradycyjnie była to koncepcja binarna składająca się z dwóch wykluczających się wzajemnie grup: mężczyzn i kobiet⁵⁷.

Płeć społeczno-kulturowa: odnosi się do wewnętrznego postrzegania oraz poczucia męskości i kobiecości, a także społecznej konstrukcji przypisującej niektóre zachowania do ról męskich i kobiecych, które zmieniały się w zależności od epoki historycznej, społeczności, kultury i klasy społecznej. Płeć społeczno-kulturowa jest więc ściśle powiązana z oczekiwaniami społecznymi, a nie jedynie z kwestiami biologicznymi⁵⁸. Zob. również definicję przedstawioną przez UNHCR (2002): *płeć społeczno-kulturowa odnosi się do relacji między kobietami a mężczyznami w oparciu o społecznie lub kulturowo skonstruowane i określone tożsamości, status, rolę i obowiązki, które przypisane są do jednej lub drugiej płci, a płeć jest zdeterminowana biologicznie*⁵⁹.

Przemoc ze względu na płeć: przemoc stosowana wobec danej osoby ze względu na jej płeć⁶⁰.

SGN: skrót oznaczający „rozbieżność między płcią biologiczną a społeczno-kulturową”. Jest to wspólny termin używany w stosunku do osób, których praktyki seksualne, pociąg seksualny lub tożsamość płciowa i ekspresja płciowa różnią się od oczekiwań społecznych związanych z ich określoną przy urodzeniu płcią. Ma to być termin szerszy niż LGBTI. Termin ten ukuto w celu opisanie mniejszości seksualnych i płciowych w kontekście uchodźców, odnosząc się do podstawowej przyczyny ich prześladowania i unikając sztywnych klasyfikacji, takich jak „LGBTI”⁶¹.

Spójność między płcią biologiczną a tożsamością płciową: termin odnoszący się do osób, których tożsamość płciowa i ekspresja płciowa odpowiadają płci określonej przy urodzeniu oraz społecznym oczekiwaniom związanym z ich płcią społeczno-kulturową⁶².

Tożsamość płciowa: głęboko odczuwane wewnętrzne i indywidualne doświadczenie płci społeczno-kulturowej, która może, ale nie musi odpowiadać płci określonej przy urodzeniu, włączając w to osobiste odczucie własnej cielesności (które może prowadzić do modyfikacji wyglądu zewnętrznego lub biologicznych funkcji metodami medycznymi, chirurgicznymi lub innymi) i inne formy wyrażania własnej płciowości przez ubiór, mowę czy sposób zachowania⁶³.

Transseksualista: odnosi się do osób, które w pełni identyfikują się z rolą płciową przeciwną do płci określonej przy urodzeniu i chcą na stałe żyć zgodnie z preferowaną rolą płciową. Towarzyszy temu często silne odrzucenie swoich pierwszorzędowych i drugorzędowych cech płciowych oraz chęć dopasowania swojego ciała do preferowanej przez nich płci społeczno-kulturowej. Transseksualne osoby mogą mieć zamiar poddać się, poddają się lub już poddały się zabiegowi zmiany płci (który może obejmować terapię hormonalną lub operację)⁶⁴.

Transwestyta: odnosi się do osób, które noszą odzież innej płci społeczno-kulturowej przez pewne okresy czasu. Ich poczucie identyfikacji z inną płcią społeczno-kulturową znajduje się w zakresie od bardzo silnego do nieistniejącego. Niektórzy transwestyci mogą także być osobami transpłciowymi (zob. powyżej)⁶⁵.

WSW: skrót odnoszący się do „kobiet utrzymujących stosunki seksualne z kobietami”, ale niekoniecznie identyfikują się jako lesbijki lub biseksualistki. Terminu tego często używa się w dziedzinie zdrowia publicznego, a w szczególności kontekście zapobiegania HIV/AIDS/STD⁶⁶.

Zachowanie niezgodne z płcią: zachowanie niezgodne z płcią odnosi się do sytuacji, w której dana osoba nie przestrzega normy, gdy jest ona postrzegana jako inna ze względu na cechy jakie posiada lub uważa się, że posiada ze względów biologicznych, z powodu wyboru lub doświadczenia. W kontekście orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej oznacza to, że zachowanie, wygląd, tożsamość lub doświadczenie danej osoby różni się od oczekiwań społeczeństwa związanych z płcią społeczno-kulturową tej osoby⁶⁷.

57 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

58 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

59 UNHCR, *Wytyczne nr 1 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 7 maja 2002 r.

60 EIGE, *Gender-based violence [strona internetowa]*, b.d.

61 ORAM, *Country of Origin Report, Sexual and Gender Minorities, Uganda*, październik 2014 r.

62 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

63 Zasady Yogyakarty, *Zasady stosowania międzynarodowego prawa praw człowieka w stosunku do orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej*, marzec 2007 r.

64 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

65 ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

66 EASO, *moduł szkoleniowy: Płeć społeczno-kulturowa, tożsamość płciowa i orientacja seksualna*, wersja z 2015 r.

67 EASO, *moduł szkoleniowy: Płeć społeczno-kulturowa, tożsamość płciowa i orientacja seksualna*, wersja z 2015 r.

3. Spis treści i pytania badawcze

Nie wszystkie produkty związane z informacjami o krajach pochodzenia w odniesieniu do sytuacji LGB można przedstawić w postaci sprawozdań dotyczących informacji o krajach pochodzenia. Niektóre mogą składać się na przykład z krótkich odpowiedzi na konkretne pytania. Można również zawrzeć rozdział o sytuacji LGB w ogólniejszym sprawozdaniu dotyczącym kraju pochodzenia.

Niezależnie od postaci przedstawienia produktu związanego z informacjami o krajach pochodzenia istnieje szereg istotnych tematów i pytań badawczych, którymi badacz może się kierować w pracy w celu zapewnienia adekwatności, równowagi i kompleksowości końcowych produktów.

Rozdział ten przedstawia **propozycję spisu treści kompleksowego** sprawozdania dotyczącego informacji o krajach pochodzenia w zakresie LGB, w którym uwzględniono najistotniejsze tematy. W każdym rozdziale przedstawiono wykaz **pytań badawczych**, mający pokierować specjalistę w zakresie informacji o krajach pochodzenia w jego/jej pracy. Wykaz tych pytań nie jest wyczerpujący i niektóre z nich prawdopodobnie pozostaną bez odpowiedzi. Należy je postrzegać jako przykłady mające na celu pokierowanie badaczem, a nie kompletną i obowiązkową listę. Należy zauważyć, że w pytaniach badawczych zawarte są odniesienia do osób transpłciowych i interseksualnych w celu zapewnienia wszechstronności.

Należy mieć na uwadze, że **narodowe preferencje, okoliczności (np. ograniczenia czasowe) oraz dostępność danych** mogą spowodować, że struktura sprawozdania będzie bardziej ograniczona lub bardziej rozbudowana.

➔ Bardzo podobne listy kontrolne, do których można się odnieść w związku z poniższym wykazem, zostały opracowane również przez austriacki ośrodek badań i dokumentacji w zakresie kraju pochodzenia i azylu (ACCORD) w podręczniku szkoleń (wydanie z 2013 r.)⁶⁸ oraz w ramach międzynarodowego programu praw człowieka na Uniwersytecie Toronto⁶⁹.

Spis treści sprawozdania dotyczącego informacji o krajach pochodzenia w zakresie LGB

Zastrzeżenie prawne / Wprowadzenie

Ramy prawne

- Przepisy dotyczące konkretnie gejų i lesbijek
- Przepisy dotyczące konkretnie stosunków homoseksualnych i zachowań homoseksualnych
- Przepisy przyznające prawa (lub odmawiające przyznania praw konkretnie) parom homoseksualnym
- Przepisy odnoszące się do prawnego uznania tożsamości płciowej osób transpłciowych
- Przepisy chroniące LGB
- Przepisy dotyczące organizacji LGB
- Omówienie kwestii kryminalizacji/depenalizacji
- Przepisy prawne dotyczące innych mniejszości płciowych, osób transpłciowych i interseksualnych
- Ogólne przepisy antydyskryminacyjne

Zastosowanie przepisów

- Zastosowanie przepisów dotyczących konkretnie LGB
- Dyskryminujące stosowanie innych przepisów
- Społeczny wpływ przepisów skierowanych przeciwko LGB
- Ochrona ze strony państwa
- Chronologiczny wykaz głównych przypadków aresztowań, postępowań i pozbawienia wolności

68 Austriacki Czerwony Krzyż / ACCORD, *Researching Country of Origin Information – Training Manual*, wydanie z 2013 r., październik 2013 r.

69 Uniwersytet Toronto, Wydział Prawa, *Research Checklist – A guide to the sources used in SOGI's research process*, 7 marca 2011 r.

Traktowanie przez podmioty publiczne

- Traktowanie przez urzędników państwowych (inne niż aresztowanie, postępowanie sądowe i pozbawienie wolności, np. w zakresie zatrudnienia, edukacji, zdrowia)
- Sytuacja polityczna związana z LGB
- Ograniczenia dotyczące organizacji LGB
- Chronologiczny wykaz głównych incydentów, w których brały udział podmioty publiczne

Traktowanie przez podmioty niepubliczne

- Postawy społeczne
- Rola religii (lub kultów, bractw itd.) oraz stanowisko zorganizowanych religii i przywódców religijnych
- Przedstawienie homoseksualizmu i LGB w mediach
- Traktowanie LGB przez współobywateli
- Różnice między LGB
- Dostęp do opieki zdrowotnej dla LGB, w tym w zakresie HIV/AIDS
- Chronologiczny wykaz głównych incydentów, w których brali udział współobywatele

Życie społeczne

- Ogólny klimat i otwartość na kwestie związane z LGB
- Własny wizerunek i samookreślanie
- Geograficzne różnice w postawach i w odniesieniu do różnorodności płci / płci społeczno-kulturowej
- Terminologia stosowana w celu opisanie LGB
- Organizacje LGB
- Miejsca spotkań i wydarzeń dla LGB

Wykaz źródeł (uwzględnionych/wykorzystanych)

Wprowadzenie / zastrzeżenie prawne

Wprowadzenie (lub zastrzeżenie prawne) zazwyczaj zawiera krótkie wyjaśnienie ogólnego kontekstu sprawozdania, jego celu, zastosowanej metodologii i zakresu badań oraz przedstawia główne źródła (w tym krótki opis osób z którymi kontaktował się autor, jeżeli miało to miejsce).

Powinno ono również objaśniać terminologię wykorzystaną w sprawozdaniu.

Wprowadzenie można również wykorzystać w celu podkreślenia pewnych kwestii, które mogą mieć znaczenie, takich jak:

- ✓ ogólny brak (publicznych) informacji na przedmiotowy temat
- ✓ dostępne informacje o krajach pochodzenia dotyczą głównie określonej grupy osób, takich jak młodzi homoseksualni mężczyźni mieszkający na obszarach miejskich
- ✓ dostępne informacje o krajach pochodzenia mają ogólny charakter, jednak na sytuację LGB duży wpływ mogą i będą mieć czynniki, takie jak: płeć społeczno-kulturowa, status społeczno-ekonomiczny, położenie geograficzne, sieć społeczna, nastawienie członków rodziny oraz dostosowanie się (lub jego brak) do obowiązujących norm.

Poniżej znajduje się **fragment** z ujednoliconego wprowadzenia do sprawozdań dotyczących informacji o krajach pochodzenia w odniesieniu do lesbijek i gejų w krajach pochodzenia⁷⁰ sporządzonego przez **CEDOCA**:

CEDOCA – koncentracja na informacjach o krajach pochodzenia – wzór produktu związanego z informacjami o krajach pochodzenia w odniesieniu do homoseksualizmu

Biorąc pod uwagę fakt, że badania te koncentrują się na sytuacji osób homoseksualnych w kraju X, CEDOCA nie będzie stosowało skrótu LGBT uwzględniającego inne realia. W przypadku gdy konieczne jest podkreślenie, że dany aspekt odnosi się do doświadczenia homoseksualnych mężczyzn albo kobiet, CEDOCA zastosuje terminy „gej” i „lesbijka”, a także nazwy, które mogły zostać wykorzystane w źródłach zastosowanych w ramach tych badań.

[niektóre wskazania dotyczące zastosowanych źródeł oraz możliwe ograniczenia]

Badanie składa się z trzech części.

W pierwszej części przeanalizowano prawodawstwo odnoszące się do orientacji seksualnej ludzi. Część ta zajmuje się również tematem działań prawnych podjętych przez państwo przeciwko homoseksualistom lub na ich rzecz oraz faktem, czy są one zgodne z obowiązującym porządkiem prawnym czy nie.

Druga część dotyczy sytuacji homoseksualistów w społeczeństwie X. Najpierw analizuje się społeczne i kulturowe wyobrażenia dotyczące homoseksualizmu, a także przemoc powodowanej homofobią i różnic w traktowaniu homoseksualistów, jakich doświadczyć mogą na poziomie społeczno-ekonomicznym. Następnie zbadane zostanie życie społeczne homoseksualistów, zwłaszcza pod względem istnienia miejsc spotkań lub stowarzyszeń.

Ponadto trzeci rozdział zawiera opis obecnego kontekstu politycznego w kraju X, a w szczególności stanowiska podmiotów religijnych i politycznych w odniesieniu do homoseksualizmu.

Pytania badawcze (niewyczerpujący wykaz)

Należy zauważyć, że w pytaniach badawczych zawarte są odniesienia do osób transpłciowych i interseksualnych w celu zapewnienia kompleksowości⁷¹.

Ramy prawne

Ramy prawne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy obowiązują przepisy odnoszące się do związków homoseksualnych, LGB lub organizacji LGB? <ul style="list-style-type: none"> • Czy istnieje różnica w odniesieniu do prawnego zezwolenia dotyczącego stosunków heteroseksualnych i homoseksualnych? 2. Czy obowiązują przepisy odnoszące się do stosunków/zachowań homoseksualnych? <ul style="list-style-type: none"> • Czy w przepisach znajduje się rozróżnienie dotyczące stosunków seksualnych między mężczyznami i stosunków między kobietami? • Czy istnieją szczególne przepisy dotyczące małoletnich⁷²? • Czy istnieją przepisy zakazujące treści promujących homoseksualizm? 3. Czy istnieją przepisy wyraźnie przyznające prawa LGB, takie jak prawo do małżeństwa, lub przepisy wyraźnie to wykluczające? 4. Czy LGB wymienione są w konstytucji, krajowych przepisach antidyskryminacyjnych lub ratyfikowanych międzynarodowych prawach człowieka? 5. Czy przepisy antidyskryminacyjne stanowią, że dyskryminacja jest z jakichkolwiek powodów zakazana? Lub czy w takich przepisach wymieniono określone powody, ze względu na które dyskryminacja jest zakazana? Jeżeli tak, czy obejmuje to płeć / płeć społeczno-kulturową, orientację seksualną oraz tożsamość płciową? 6. Czy prowadzi się dyskusje na temat dalszej kryminalizacji lub depenalizacji LGB? 7. Czy istnieją przepisy prawne dotyczące mniejszości seksualnych lub płciowych innych niż LGB, tj. osób transpłciowych, transseksualnych lub interseksualnych?
-------------	---

⁷⁰ CEDOCA, Belgia, *COI Focus, Template for COI product on homosexuality*, b.d.

⁷¹ Aby uzyskać więcej informacji na temat mniejszości płciowych, proszę uwzględnić: UNHCR, *Wytyczne UNHCR nr 9 w sprawie ochrony międzynarodowej*, 23 października 2012 r.; ILGA, *Glosariusz ILGA-Europe*, zaktualizowany w lipcu 2014 r.

⁷² Aby uzyskać więcej informacji na temat dzieci LGBT, zob.: UNICEF, *Position paper No. 9, Eliminating discrimination against children and parents based on sexual orientation and/or gender identity*, listopad 2014 r.

Zastosowanie przepisów

Zastosowanie przepisów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy istnieją przypadki aresztowań, wszczęcia postępowania i pozbawienia wolności zgodne z obowiązującym prawodawstwem w zakresie LGB? <ul style="list-style-type: none"> • Czy jest to powszechne? 2. Czy rząd prowadzi aktywne prześladowania LGB, a jeżeli tak, to na podstawie jakich przepisów i w jakim stopniu? <ul style="list-style-type: none"> • Czy odwołanie jest możliwe, a jeżeli tak, czy zostaje uwzględnione? • Czy oskarżony może skorzystać z pomocy sądowej? Proszę podać przykłady. 3. Czy istnieją inne przepisy (dotyczące na przykład porządku publicznego, obrazy moralności w miejscach publicznych lub rejestracji organizacji) nie odwołujące się konkretnie do LGB stosowane przeciwko LGB? <ul style="list-style-type: none"> • Czy zastosowanie innych tego typu przepisów dyskryminuje LGB? 4. Czy skazane osoby LGB są surowiej karane za te same przestępstwa niż osoby nienależące do tej grupy? <ul style="list-style-type: none"> • Proszę podać przykłady. 5. Czy w wyniku obowiązujących przepisów lub ich zastosowania LGB nie mają dostępu do ochrony w przypadku gróźb lub gdy są ofiarami przestępstwa, prześladowania lub dyskryminacji? <ul style="list-style-type: none"> • Czy strach przed prawem powstrzymuje LGB od prośby o ochronę w razie konieczności? 6. Czy przepisy wykorzystywano w celu ochrony praw LGB? <ul style="list-style-type: none"> • Czy istnieją przypadki skarg wniesionych przez ofiary przemocy/dyskryminacji powodowanej homofobią? • Czy istnieją ważne wyroki przyznające prawa LGB? • Proszę podać przykłady. 7. Czy istnieją poważne przypadki aresztowań, postępowania i pozbawienia wolności (jeżeli uznane są za mające znaczenie w przypadku tego sprawozdania)? <ul style="list-style-type: none"> • Należy wyraźnie stwierdzić, że wykaz nigdy nie jest wyczerpujący oraz wskazać jaki okres obejmuje.
------------------------	--

Traktowanie przez podmioty publiczne

Traktowanie przez podmioty publiczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Czy LGB są ofiarami dyskryminacji, wykluczenia, zniewag, zastraszania, napastowania, gróźb, agresji, przemocy, szantażu lub innych działań podjętych przez władze (policję, wywiad, krajowe organy do spraw ochrony zdrowia), a jeżeli tak, to w jakim stopniu? <ul style="list-style-type: none"> • Czy takie incydenty są rejestrowane i zgłaszane? Proszę podać przykłady. • Czy ofiarom przemocy powodowanej homofobią oferuje się pomoc/wsparcie? 2. Jakie jest stanowisko podmiotów politycznych w sprawie LGB? Czy temat homoseksualizmu poruszany jest w polityce przez krajowych, regionalnych lub lokalnych przywódców? 3. Czy istnieją jakiegokolwiek ograniczenia dotyczące rejestracji i codziennej działalności organizacji LGB? <ul style="list-style-type: none"> • Proszę podać przykłady. 4. Czy istnieją / zaistniały poważne incydenty, w których brały udział podmioty publiczne (jeżeli uznane są za mające znaczenie w przypadku tego sprawozdania)? <ul style="list-style-type: none"> • Należy wyraźnie stwierdzić, że wykaz nigdy nie jest wyczerpujący oraz wskazać, jaki okres obejmuje.
--------------------------------------	---

Traktowanie przez podmioty niepubliczne

Traktowanie przez podmioty niepubliczne

1. Czy istnieją jakiegokolwiek międzynarodowe, regionalne, krajowe lub lokalne badania opinii publicznej dotyczące homoseksualizmu lub LGB? Czy badania te wskazują na jakąkolwiek widoczną zmianę?
2. Jaka jest ogólna rola religii (lub kultów, bractw itd.) w kraju?
 - W jaki sposób wpływa to na traktowanie LGB?
 - Co na ten temat mówią lokalni przywódcy religijni?
 - Czy można zaobserwować jakąkolwiek widoczną zmianę w poglądach religijnych?
 - Czy istnieją przywódcy religijni / osoby popierające prawa LGB?
 - Jeżeli tak, do jakiego stopnia?
3. Jak homoseksualizm i LGB przedstawiane są w mediach krajowych?
 - Czy istnieje przestrzeń dla poglądów LGB, czy publikowane są głównie poglądy osób odrzucających LGB?
 - Czy istnieją osoby z grupy LGB, które pełnią role wzorów do naśladowania?
 - Czy w telewizji, teatrze lub filmach pokazywani są bohaterowie otwarcie należący do grupy LGB?
 - Czy istnieją lub istniały specjalistyczne czasopisma, magazyny lub strony internetowe na temat LGB lub prowadzone przez LGB? Proszę podać przykłady.
4. W jaki sposób LGB traktowane są przez innych obywateli?
 - Jaki wpływ na codzienne życie LGB mają tradycyjne / patriarchalne wartości (np. czy oczekuje się, że LGB będą zawierać małżeństwa heteroseksualne)?
 - Czy LGB mają dostęp do podstawowych usług, takich jak opieka zdrowotna, edukacja i zatrudnienie?
 - Czy miały miejsce przypadki zabójstw honorowych, dyskryminacji, gwałtów, wykluczenia, wymuszenia, agresji, przemocy, wydalenia, a jeżeli tak, to w jakim stopniu? Czy takie incydenty są rejestrowane i zgłaszane? Proszę podać przykłady.
5. Czy istnieją znaczące różnice między sytuacją mężczyzn homoseksualnych i kobiet homoseksualnych lub biseksualnych?
6. Jak wygląda sytuacja innych mniejszości płciowych (osób transseksualnych, transpłciowych, interseksualnych lub posiadających inną ekspresję płciową)?
7. Czy LGB mają dostęp do opieki zdrowotnej, w tym w zakresie HIV/AIDS?
 - Jakie jest nastawienie w stosunku do LGB żyjących z HIV/AIDS?
8. Czy istnieją poważne przypadki (złego) traktowania, w których brali udział współobywatele (jeżeli uznane są za mające znaczenie w przypadku tego sprawozdania)?
 - Należy wyraźnie stwierdzić, że wykaz nigdy nie jest wyczerpujący oraz wskazać jaki okres obejmuje.

Życie społeczne

Życie społeczne

1. Czy istnieje stygmatyzacja lub tabu związane z LGB?
 - Czy istnieją przykłady osób otwarcie przyznających się do przynależności do grupy LGB, a jeżeli tak, to w jakim stopniu znane są one ogółowi społeczeństwa? Proszę podać przykłady.
2. Czy istnieje jakkolwiek znacząca różnica dotycząca sytuacji LGB w danym kraju?
 - Na przykład czy sytuacja na północy jest podobna do sytuacji na południu?
 - Czy istnieje przepaść między obszarami miejskimi/wiejskimi?
3. Jakich lokalnych terminów używa się w odniesieniu do LGB?
 - Czy w odniesieniu do partnerów seksualnie aktywnych lub pasywnych stosowane są różne terminy?
 - Kto używa tych terminów?
 - Jakie są ich konotacje?
4. Czy istnieją organizacje reprezentujące LGB?
 - Czy są one oficjalnie zarejestrowane i uznane?
 - Czy przywódcy tych organizacji są znanymi aktywistami?
 - Czy organizacje te znane są ogółowi społeczeństwa?
5. Czy istnieją lokalne, krajowe lub międzynarodowe organizacje praw człowieka informujące o sytuacji LGB?
6. Co wiadomo o życiu społecznym LGB?
 - Czy istnieją znane miejsca spotkań lub wydarzenia, takie jak demonstracje lub parady?
7. Jakie międzynarodowe, krajowe lub lokalne strony internetowe są powszechnie wykorzystywane przez LGB?

4. Ogólny przegląd źródeł

Jak wskazano powyżej, nawet jeżeli ilość i jakość informacji dotyczących sytuacji LGB uległa poprawie, znalezienie dokładnych i wyważonych informacji pozostaje wyzwaniem dla osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia.

Świadomość **zakresu dostępnych źródeł** i odwoływanie się do **alternatywnych źródeł i kanałów** informacji może w dużym stopniu przyczynić się do zwiększenia możliwości badacza co do przeanalizowania danego tematu. Znajomość konkretnych terminów, jak opisano w rozdziale 2, może również pomóc w znalezieniu bardziej szczegółowych informacji, a wykorzystanie pewnych narzędzi internetowych może zwiększyć efektywność.

Rozdział ten ma na celu:

- ✓ przedstawienie przeglądu rodzajów dostępnych źródeł,
- ✓ dostarczenie wskazówek dotyczących informacji otrzymanych z obu rodzajów źródeł.

Celem rozdziału nie jest wymienienie i opisanie źródeł informacji na temat LGB, wykaz taki znajduje się w załączniku II.

W związku z tym źródła cytowane poniżej należy traktować jako przykłady, a poniższy rozdział należy rozpatrywać w powiązaniu z załącznikiem II.

Zastosowanie różnorodnych źródeł

Podobnie jak w przypadku innych rodzajów badań, podczas informowania o sytuacji LGB lub udzielania informacji na dane pytanie, osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia powinna wykorzystywać, w możliwie największym stopniu, **różne źródła (tj. wiele źródeł różnych rodzajów) w celu zapewnienia uzyskania wyważonego obrazu**.

Niektóre źródła mogą cechować się silnie pochlebnym stanowiskiem, inne natomiast mogą nie być wystarczająco kompleksowe lub szczegółowe. Podobnie jak w przypadku wszelkich innych badań z zakresu informacji o krajach pochodzenia, ważne jest zatem uwzględnienie źródeł dotyczących danej populacji lub szerszej grupy⁷³.

Poniżej wymieniono **rodzaje źródeł**, które można wykorzystać w odniesieniu do badań dotyczących informacji o krajach pochodzenia na temat LGB:

- organy rządowe
- międzynarodowe organizacje pozarządowe (NGO)
- wyspecjalizowane (LGB) organizacje pozarządowe
- lokalne organizacje pozarządowe
- organy Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ)
- organy UE
- jednostki akademickie / instytuty lub ośrodki badawcze
- media (ogólne i specjalistyczne)
- czasopisma z zakresu nauk społecznych / czasopisma lub badania medyczne (HIV)
- portale informacji o krajach pochodzenia i media społecznościowe jako platformy źródeł.

Podczas badania sytuacji LGB źródła należy oceniać w taki sam sposób jak w przypadku innych rodzajów badań dotyczących informacji o krajach pochodzenia. Badacz powinien dokładnie przeanalizować źródła, biorąc pod uwagę kontekst, w jakim one funkcjonują, a także ich wiarygodność.

Aby uzyskać więcej informacji na temat **wyboru i oceny źródeł**, zob.:

- Unia Europejska, *Common EU Guidelines for processing Country of Origin Information (COI)*, kwiecień 2008 r., <http://www.refworld.org/docid/48493f7f2.html>
- EASO, *Country of Origin Information Report Methodology*, lipiec 2012 r., <http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/BZ3012618ENC.pdf>
- Austriacki Czerwony Krzyż / ACCORD, *Researching Country of Origin Information – Training Manual*, wydanie z 2013 r., październik 2013 r., <http://www.coi-training.net/content/>

⁷³ EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r.

- **Organy rządowe**

Wiele sprawozdań rządowych dotyczących sytuacji w zakresie praw człowieka w krajach pochodzenia zawiera ustęp poświęcony sytuacji LGB. W większości przypadków jednak ustępy te przedstawiają raczej ogólne informacje, które mogą stanowić punkt wyjścia, ale należy je uzupełnić o bardziej specjalistyczne źródła. Na przykład Departament Stanu Stanów Zjednoczonych (Biuro Demokracji, Praw Człowieka i Pracy) w swoich corocznych sprawozdaniach przedstawia rozdział dotyczący „nadużyć społecznych, dyskryminacji i aktów przemocy ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową”⁷⁴.

W innych sprawozdaniach krajowych sporządzonych przez wydziały informacji o krajach pochodzenia krajowych administracji ds. azylu (np. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Zjednoczonego Królestwa na stronie internetowej Information and Guidance⁷⁵) lub ministerstwa spraw zagranicznych (np. niderlandzkiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych⁷⁶) często uwzględnia się sekcję poświęconą LGB. Ponadto niektóre z krajowych wydziałów informacji o krajach pochodzenia przeprowadzają misje wyjaśniające w krajach pochodzenia. Niektóre z tych misji mogą uwzględniać w swoim zakresie zadań sytuację LGB⁷⁷. W niektórych przypadkach (np. szwedzka agencja ds. migracji; duńskie służby imigracyjne) misje będą ukierunkowane na ten jeden temat (zob. sekcja dotycząca misji wyjaśniających).

- **Międzynarodowe organizacje pozarządowe**

Niektóre organizacje pozarządowe (NGO) rozszerzyły zakres swoich mandatów w taki sposób, aby objęły one ochronę LGB⁷⁸. Organizacje takie, jak Human Rights Watch (HRW) lub Amnesty International, chociaż nie specjalizują się w sytuacji LGB, na różne sposoby (sprawozdania, wiadomości, nagrania wideo itp.) dostarczają informacji na temat sytuacji LGB w krajach pochodzenia. W związku z powyższym Human Rights Watch posiada specjalny „Program praw LGBT” i opracował specjalną stronę internetową poświęconą „**prawom LGBT**”⁷⁹, na której można znaleźć wiadomości, komunikaty, sprawozdania i komentarze oraz subskrybować kanał informacyjny RSS. **Amnesty International** publikuje sprawozdania tematyczne dotyczące sytuacji LGB i posiada specjalną stronę poświęconą „orientacji seksualnej i tożsamości płciowej”⁸⁰.

- **Międzynarodowe wyspecjalizowane organizacje pozarządowe**

Inne źródła **wyspecjalizowały** się w dostarczaniu informacji na temat LGB. W przeciwieństwie do niewyspecjalizowanych źródeł, te regularnie monitorują sytuację LGB w krajach pochodzenia. Często korzystają one z sieci lokalnych kontaktów, które pomagają im w zbieraniu informacji⁸¹.

Na przykład Międzynarodowe Stowarzyszenie Lesbijek i Gejów (**ILGA**), światowa federacja 1100 organizacji członkowskich z 110 krajów walcząca o prawa lesbijek, gejów, osób biseksualnych, transseksualnych i interseksualnych, publikuje **roczne sprawozdanie** („Sponsorowane przez państwo sprawozdanie dotyczące homofobii”, dostępne w kilku językach)⁸², które jest światowym badaniem praw zakazujących czynności seksualnych osób dorosłych tej samej płci za ich obopólną zgodą. Na stronie ILGA można znaleźć **wiadomości** dotyczące poszczególnych krajów pochodzenia oraz **mapy**⁸³ przedstawiające prawa lesbijek i gejów na świecie⁸⁴.

Podobnie Międzynarodowa Komisja Praw Człowieka Gejów i Lesbijek (**IGLHRC**)⁸⁵ jest międzynarodową organizacją poświęconą prawom człowieka LGB. Organizacja ta dostarcza również informacje i sprawozdania dotyczące

74 Departament Stanu USA, *Country Reports* [strona internetowa], b.d. (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

75 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Zjednoczonego Królestwa, *Country Information and Guidance* [strona internetowa], zaktualizowana: dnia 21 stycznia 2015 r. (<https://www.gov.uk/government/collections/country-information-and-guidance>), dostęp dnia 24 lutego 2015 r.

76 Niderlandy, Ministerstwo Spraw Zagranicznych, *Ambtsberichten* [strona internetowa], b.d. (<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bz/documenten-en-publicaties/ambtsberichten>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

77 Na przykład sprawozdania z misji wyjaśniającej „Office français de protection des réfugiés et apatrides” (OFPRA – francuski urząd ds. ochrony cudzoziemców i bezpaństwowców), francuskiej krajowej administracji azylowej, zawierają sekcję dotyczącą lesbijek i gejów. Zob. sprawozdania z misji wyjaśniającej Mauretanii, Demokratycznej Republiki Konga i Republiki Wybrzeża Kości Słoniowej na stronie internetowej OFPRA: *Rapports de Missions* (http://www.ofpra.gouv.fr/index.html?xml_id=307&ndtd_id=10), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

78 LaViolette, N., „Independent human rights documentation and sexual minorities: an ongoing challenge for the Canadian refugee determination process”, kwiecień–czerwiec 2009 r.

79 HRW, *LGBT Rights* [strona internetowa], b.d. (<http://www.hrw.org/topic/lgbt-rights>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

80 AI, *Sexual Orientation and Gender Identity* [strona internetowa], b.d. (<http://www.amnesty.org/en/sexual-orientation-and-gender-identity>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

81 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r.

82 ILGA, *State Sponsored Homophobia Report* [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/what-we-do/state-sponsored-homophobia-report/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

83 ILGA, *News Archive* [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/category/uncategorized/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

84 ILGA, *Maps* [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/what-we-do/lesbian-gay-rights-maps/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

85 IGLHRC, [strona internetowa], b.d. (<http://iglhrc.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

poszczególnych krajów oraz tzw. raporty alternatywne (ang. shadow reports) na temat sytuacji LGB⁸⁶. Sprawozdania są przekazywane komitetom niezależnych ekspertów, którzy na szczelbu ONZ przekazują informacje na temat zobowiązań rządów w zakresie praw człowieka w celu zrównoważenia oficjalnych sprawozdań rządowych. Więcej informacji na temat ONZ jako źródła informacji można znaleźć w sekcji „Organy ONZ” poniżej:

ORAM⁸⁷, organizacja międzynarodowa prowadząca budowanie zdolności i działania wspierające na rzecz uchodźców będących LGBTI, sporządza sprawozdania syntetyzujące badania danych wtórnych, dane empiryczne i informacje zebrane podczas rozmów. Sprawozdania zawierają informacje na temat otoczenia prawnego i ochronnego oraz odpowiednie informacje na temat czynników, takich jak struktura rodziny, warunki społeczno-gospodarcze i religia. ORAM niedługo udostępni bibliotekę online, która zapewni bazę danych z możliwością wyszukiwania, zawierającą prawie 250 sprawozdań dotyczących informacji o krajach pochodzenia w odniesieniu do LGBTI na temat różnych krajów, uporządkowanych według kraju pochodzenia, wydawcy, daty i rodzaju publikacji.

Osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia może rozważyć konsultację z organizacjami zajmującymi się **kwestiami zdrowia i tytułami prawnymi**, takimi jak „Bridging the Gaps”⁸⁸, zapoczątkowanym w Holandii międzynarodowym projektem dotyczącym zdrowia, ponieważ niektóre informacje, które dostarcza, mogą dotyczyć LGB.

Należy zauważyć, że wyspecjalizowane źródła mogą nie reprezentować wszystkich LGB. Źródła LGB mogą dotyczyć poszczególnych podgrup (np. gejų) lub konkretnych aspektów kwestii LGB (np. dostępu do zasobów mieszkaniowych). Niektóre z tych źródeł mogą prezentować mocne stanowisko popierające. Należy mieć na uwadze, że istnieje możliwość występowania innych poglądów od tych prezentowanych przez działaczy LGB.

- **Lokalne organizacje pozarządowe**

Wiele osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia uznaje lokalne organizacje w krajach pochodzenia za użyteczne i wiarygodne źródła informacji, ponieważ są obecne na miejscu i świadome wrażliwości i rzeczywistości społeczno-kulturowej. Ponadto w tych źródłach informacji mogą być stosowane akceptowane lokalnie terminy określające LGB, dostarczając osobom zajmującym się pozyskiwaniem informacji wytycznych dotyczących stosowania wyszukiwanych terminów⁸⁹.

Niektóre lokalne organizacje mogą **specjalizować się w** ochronie LGB lub mogły włączyć ochronę LGB do swojego mandatu. Lokalne organizacje jako takie zazwyczaj posiadają identyczne informacje i, ponieważ są ze sobą połączone, mogą dostarczać informacji lub wydawać opinie, które są podobne lub identyczne.

Lokalne organizacje praw człowieka z różnych powodów nie zawsze włączają LGB do swoich grup docelowych. Ta sytuacja podkreśla potrzebę korzystania z różnych źródeł.

Należy zauważyć, że na swojej stronie internetowej **ILGA** udostępniła **wykaz**⁹⁰ „LGBTI i organizacji stowarzyszonych”, które mogą pomóc w identyfikacji grup lokalnych. Jak zobaczymy w późniejszej sekcji, również media społecznościowe mogą być dobrym narzędziem służącym identyfikacji lokalnych organizacji w przypadku, gdy lokalne NGO nie posiadają swojej strony internetowej⁹¹.

- **Organy ONZ**

UNHCR wkrótce opublikuje zestaw wytycznych w sprawie kwalifikowalności wniosków dotyczących orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej. Wytyczne te będą obejmowały **10 rozdziałów poświęconych różnym krajom** zawierających informacje o krajach pochodzenia dotyczące osób o różnych orientacjach seksualnych i tożsamościach płciowych⁹².

Różne **organy praw człowieka ONZ**, takie jak „Rada Praw Człowieka” i „Komitet ds. Wymuszonych Zaginięć”, na wspólnej stronie internetowej „Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka”

86 IGLHRC, *Shadow Reports*, [strona internetowa], b.d. (<http://iglhrc.org/our-publications/shadow-reports>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

87 ORAM, [strona internetowa], b.d. (<http://www.oraminternational.org/en/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

88 Bridging the Gaps, [strona internetowa], b.d. (<http://www.hivgaps.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

89 Bridging the Gaps, [strona internetowa], b.d. (<http://www.hivgaps.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

90 ILGA, *wykaz LGBTI i organizacji stowarzyszonych ILGA* [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/directory/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r. Użytecznym narzędziem służącym identyfikacji lokalnych NGO może być również DEVDIR, wykaz organizacji rozwoju. Zob. DEVDIR, [strona internetowa], b.d. (<http://www.devdir.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

91 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r.

92 Wytyczne będą dostępne na stronie Refworld: <http://www.refworld.org/>.

(OHCHR)⁹³ publikują sprawozdania mogące zawierać wartościowe informacje na temat sytuacji praw człowieka LGB. Upoważnione na mocy rozporządzenia Rady Praw Człowieka, OHCHR sporządziło w listopadzie 2011 r. pierwsze sprawozdanie ONZ na temat *Dyskryminujących przepisów i praktyk oraz aktów przemocy wymierzonych przeciw osobom o odmiennej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej*⁹⁴.

Specjalni sprawozdawcy ONZ, grupy robocze lub specjaliści przedstawiciele w ramach systemu specjalnych procedur⁹⁵ również uwzględniają w swoich sprawozdaniach kwestie orientacji seksualnej i tożsamości płciowej⁹⁶. W wielu przypadkach informacje opublikowane przez te organy ONZ ds. praw człowieka pozyskano podczas wizyt w krajach pochodzenia.

Ponieważ wyszukiwanie sprawozdań ONZ obejmujących sytuację LGB może być procesem długotrwałym, można skorzystać ze strony internetowej IGLHRC. IGLHRC gromadzi wszystkie istotne publikacje ONZ na stronie „Our Publications”, w sekcji „Reports”⁹⁷ i „Shadow Reports”⁹⁸.

- **Organy UE**

Osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia są mniej świadome tego, że niektóre unijne instytucje i fora, takie jak **Parlament Europejski (Komisja Praw Człowieka)**⁹⁹ oraz **Intergrupa ds. praw osób LGBT**¹⁰⁰, mogą dostarczać informacji na temat LGB w formie sprawozdań, komunikatów prasowych lub odnośników do innych źródeł. Należy zauważyć, że na stronie internetowej **Komisji Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego** dostępna jest funkcja wyszukiwania, ułatwiająca wyszukiwanie odpowiednich dokumentów¹⁰¹.

- **Jednostki akademickie / instytuty lub ośrodki badawcze**

Pracownicy naukowo-akademicki mogą stanowić bardzo użyteczne źródło informacji, ponieważ dzięki badaniom terenowym posiadają oni dogłębną wiedzę na temat najważniejszych zagadnień. Mogą oni korzystać również z sieci kontaktów w krajach pochodzenia¹⁰². Pracownicy naukowo-akademicki często specjalizują się w poszczególnych regionach lub krajach albo są powiązani z konkretnym programem na uniwersytecie lub w instytucie badawczym. Na przykład Wydział Prawa Uniwersytetu Toronto¹⁰³ oferuje międzynarodowy program w zakresie praw człowieka, obejmujący sekcję dotyczącą „różnorodności seksualnej”. W ramach programu w zakresie praw człowieka dostępne są **memoranda** w sprawie sytuacji LGBT w różnych krajach, **wykaz źródeł**, **baza danych przepisów krajowych** oraz **badawcza lista kontrolna**. Wiele innych uniwersytetów, takich jak Uniwersytet Yale, oferujący studia w zakresie LGBT¹⁰⁴, posiada wydziały LGB. Te wyspecjalizowane programy lub studia mogą zaoferować użyteczne publikacje oraz **odniesienia** do innych źródeł. Mogą one również pomóc osobom zajmującym się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia w identyfikacji pracownika naukowo-akademickiego posiadającego specjalistyczną wiedzę z zakresu danego kraju pochodzenia, z którym można skontaktować się za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonicznie.

93 „Praca Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (OHCHR) ma na celu dostarczenie najlepszej wiedzy fachowej i wsparcia różnych mechanizmów monitorujących prawa człowieka w systemie Organizacji Narodów Zjednoczonych: Organy działające w oparciu o Kartę Narodów Zjednoczonych, w tym Rada Praw Człowieka, i organy utworzone na mocy międzynarodowych traktatów dotyczących praw człowieka i składające się z niezależnych ekspertów uprawnionych do monitorowania wypełniania przez państwa-strony zobowiązań wynikających z traktatu. Większość z tych organów otrzymuje wsparcie sekretariatu ze strony Rady Praw Człowieka i Departamentu Traktatów Biura Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka (OHCHR)”. Zob. OHCHR [strona internetowa], b.d. (<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Pages/UPRMain.aspx>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

94 OHCHR, *Dyskryminujące przepisy i praktyki oraz akty przemocy wymierzone przeciw osobom o odmiennej orientacji seksualnej i tożsamości płciowej*, 17 listopada 2011 r. (http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Discrimination/A.HRC.19.41_English.pdf), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

95 „Specjalne procedury” to termin zbiorczy stosowany w odniesieniu do grupy ekspertów ds. praw człowieka, których zadaniem, zleconym przez Organizację Narodów Zjednoczonych, jest badanie sytuacji dotyczącej praw człowieka na świecie i przekazywanie informacji na jej temat. Są nimi głównie jednostki, nazywane specjalnymi sprawozdawcami, niezależnymi ekspertami lub specjalnymi przedstawicielami, lecz niektóre z procedur są również grupami roboczymi, zazwyczaj składającymi się z pięciu członków.

96 Szereg specjalnych procedur odnosi się do kwestii praw mniejszości seksualnych i płciowych, takie jak specjaliści sprawozdawcy ds. wolności poglądów i wypowiedzi lub grupa robocza ds. wymuszonych lub dobrowolnych zaginięć. Aby uzyskać więcej informacji na temat tych procedur, zob.: ARC International, *The UN Special procedures: A Guide for Sexual Orientation and Gender Identity Advocates*, b.d. (<http://arc-international.net/wp-content/uploads/2011/08/arc-guide-special-procedures.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

97 IGLHRC, *Sections Reports* [strona internetowa], b.d. (<http://iglhrc.org/content/reports>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

98 IGLHRC, *Shadow Reports* [strona internetowa], b.d. (<http://iglhrc.org/our-publications/shadow-reports>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

99 Parlament Europejski, *Komisja Praw Człowieka* [strona internetowa], b.d. (<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/droi/search-in-documents.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

100 „Intergrupa ds. praw osób LGBT” jest nieformalnym forum dla członków Parlamentu Europejskiego, którzy chcieliby czynić postępy w kwestii praw podstawowych osób LGBT i chronić je. Zob. Parlament Europejski, *Intergrupa ds. praw osób LGBT*, [strona internetowa], b.d. (<http://www.lgbt-ep.eu/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

101 Parlament Europejski, *Komisja Praw Człowieka/Dokumenty* [strona internetowa], b.d. (<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/droi/search-in-documents.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

102 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r.

103 Uniwersytet Toronto/Wydział prawa, *Różnorodność seksualna* [strona internetowa], b.d. (<http://ihp.law.utoronto.ca/expertise/sexual-diversity>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

104 Uniwersytet Yale, *Studia dotyczące lesbijek, gejų, osób biseksualnych i transpłciowych* [strona internetowa], b.d. (<http://lgbts.yale.edu/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Instytuty/ośrodki badawcze, takie jak Pew Research Center¹⁰⁵, również publikują istotne badania lub ankiety. W karcie „Topic” na stronie internetowej Pew Research Center można wybrać na przykład „Gay Marriage and Homosexuality” i uzyskać dostęp do różnych informacji. W 2013 r. Pew Research Center opublikowało również badanie akceptacji homoseksualizmu w 39 krajach¹⁰⁶.

- **Media (ogólne i specjalistyczne)**

Sprawozdania w mediach lokalnych i międzynarodowych mogą pomóc w dokumentowaniu sytuacji LGB, a w szczególności nastawienia społecznego do tej grupy. Niemożliwe jest jednak przedstawienie wyczerpującego przeglądu mediów, które mogłyby ewentualnie dostarczać informacji na temat sytuacji LGB w krajach pochodzenia.

Należy zauważyć, że wyszukiwanie informacji w **mediach w językach innych niż lokalne**, takich jak francuski i angielski, może prowadzić do zniekształcenia wyników odzwierciedlających środowisko kulturowe i społeczno-ekonomiczne „liberalnych” autorów, wydawców i czytelników.

Jak wspomniano w rozdziale 2, przeszukiwanie **mediów lokalnych** może dać wyobrażenie o pojęciach stosowanych w odniesieniu do LGB oraz nastawienia społeczeństwa do tej grupy.

IRIN¹⁰⁷, niezależna organizacja medialna nienastawiona na zysk, dostarczająca wiadomości i analizy z zakresu kwestii humanitarnych, uwzględni „płeć społeczno-kulturową” wśród obejmowanych zagadnień. Korzystając z funkcji szukania zaawansowanego na stronie tej organizacji, można uzyskać dostęp do interesujących artykułów na temat sytuacji LGB w wybranych krajach pochodzenia¹⁰⁸.

Kilka stron internetowych specjalizuje się w dostarczaniu informacji dotyczących LGB: należą do nich **SOGI news**¹⁰⁹, która *informuje o podejmowanych decyzjach ONZ, przedstawia aktualne informacje na temat wydarzeń na świecie, zamieszcza świadectwa działaczy z całego świata, wiadomości dotyczące spraw regionalnych i szczegółowe obszernie artykuły*, oraz **Pink News**, którą określa się mianem *największego europejskiego serwisu informacyjnego dla gejų*¹¹⁰. Należy mieć na uwadze, że wyspecjalizowane media mogą czasem wykorzystywać informacje uzyskiwane z internetu, bez weryfikacji ich pierwotnego źródła. Jeżeli chodzi o wszelkie inne rodzaje źródeł, informacje powinny być zweryfikowane.

- **Czasopisma z zakresu nauk społecznych / czasopisma, badania lub ośrodki medyczne (HIV)**

Sytuacja LGB w wielu krajach jest nierozdzielnie związana ze sferą prawną, społeczną, religijną i rodzinną, co utrudnia jej badanie. Od czasu do czasu czasopisma z zakresu nauk społecznych publikują artykuły/badania przedstawiające sytuację LGB z perspektywy **antropologicznej** lub **społecznej**, której często brakuje w ogólnych sprawozdaniach krajowych lub sprawozdaniach dotyczących praw człowieka.

Agregatory czasopism z zakresu nauk społecznych mogą pomóc w dostępie do szerokiego zakresu czasopism¹¹¹. Na stronach internetowych sieci badawczej z zakresu nauk społecznych (SSRN)¹¹² znajdują się prace naukowe, które można bezpłatnie pobrać. Z powodu praw autorskich dostępne są jednak wyłącznie konspekty prac, a nie wersje opublikowane. **Google Scholar**[®] również ułatwi wyszukiwanie literatury naukowej¹¹³.

Czasopisma lub badania medyczne mogą być interesującym źródłem informacji o postrzeganiu LGB i ich dostępie do świadczeń, ponieważ zawarte w nich analizy często wykraczają poza perspektywę czysto medyczną.

105 Pew Research Center jest „bezzstronnym zbiorem faktów, informującym społeczeństwo o kwestiach, nastawieniach i tendencjach kształtujących świat oraz przeprowadzającym sondaże opinii publicznej, badania demograficzne, analizę treści medialnych oraz inne empiryczne badania w ramach nauk społecznych”. Zob. Pew Research Center, Strona główna [strona internetowa], b.d. (<http://www.pewresearch.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

106 Pew Research Center, Global Attitudes Project, *The Global Divide on Homosexuality*, 4 czerwca 2013 r. (<http://www.pewglobal.org/2013/06/04/the-global-divide-on-homosexuality/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

107 IRIN, [strona internetowa], b.d. (<http://www.irinnews.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

108 IRIN/Advanced Search [strona internetowa], b.d. (<http://www.irinnews.org/advancedsearch>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

109 SOGI News, [strona internetowa], b.d. (<http://www.soginews.com/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

110 Pink News, [strona internetowa], b.d. (<http://www.pinknews.co.uk/home/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

111 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r.

112 SSRN, [strona internetowa], b.d. (<http://www.ssrn.com/en/>), dostęp dnia 19 lutego 2015 r.

113 Google Scholar [wyszukiwarka], b.d. (<http://scholar.google.com/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

- **Portale informacji o krajach pochodzenia i media społecznościowe jako platformy źródeł**

- * **Portale informacji o krajach pochodzenia**

Portale informacji o krajach pochodzenia oferują jeden punkt wejścia, służący wyszukiwaniu informacji o krajach pochodzenia z różnych źródeł. Strony te są szczególnie przydatne na początkowym etapie wyszukiwania informacji, ponieważ umożliwiają specjalistom w zakresie informacji o krajach pochodzenia szybkie wyszukanie istotnych informacji o krajach pochodzenia z wielu źródeł.

Wspólny europejski portal informacji o krajach pochodzenia EASO¹¹⁴ jest platformą umożliwiającą urzędnikom zajmującym się sprawami azylowymi z krajów UE+ uzyskanie dostępu do informacji o krajach pochodzenia z różnych źródeł¹¹⁵. Portal informacji o krajach pochodzenia zawiera specjalny folder¹¹⁶ poświęcony informacjom o krajach pochodzenia i LGBTI, w którym kraje UE+ mogą współdzielić:

- krajowe produkty związane z informacjami o krajach pochodzenia (planowane, wytwarzane lub gotowe),
- inne istotne publikacje,
- określone wydarzenia związane z LGB (konferencje, seminaria, warsztaty itp.).

Przewiduje się, że w 2016 r. wspólny europejski portal informacji o krajach pochodzenia EASO stanie się ogólnodostępny.

Zarówno **Refworld¹¹⁷**, jak i **Ecoi.net¹¹⁸**, są ogólnodostępnymi portalami gromadzącymi aktualne informacje o krajach pochodzenia z wielu źródeł. Są one wyposażone w funkcję wspomaganego wyszukiwania, które pozwala wybrać odpowiednie wyszukiwane terminy.

ORAM jest hostem internetowego portalu **LGBTI Refugee Project Portal¹¹⁹**, platformy zamieszczającej szczegółowe zapowiedzi i opisy potrzebnych badań oraz badań, które zostaną przeprowadzone, i innych przedsięwzięć związanych z kwestią uchodźców i azylu w odniesieniu do LGBTI, podjętych przez NGO ds. uchodźców, organizacje międzyrządowe, instytucje akademickie i specjalistów. Na tym portalu, wspomniane zainteresowane strony mogą ogłosić swoje nadchodzące prace.

- * **Media społecznościowe**

Znalezienie kontaktów w krajach pochodzenia lub obserwacja bardzo lokalnych sytuacji może być trudnym zadaniem dla osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia. Media społecznościowe (YouTube/blogi/Facebook/Twitter)¹²⁰ mogą być przydatne do¹²¹:

- identyfikowania **grup lokalnych (NGO)¹²²**,
- kontaktowania się z **lokalnymi informatorami**,
- śledzenia **lokalnych wydarzeń** (np. demonstracji, działań lokalnych NGO, aresztowań).

Media społecznościowe mogą być szczególnie użyteczne dla krajów, w których lokalne organizacje nie rozwijają się ani nie posiadają własnych stron internetowych. Ponieważ w niektórych przypadkach lokalne NGO udostępniają

¹¹⁴ Dostęp do portalu informacji o krajach pochodzenia można uzyskać ze strony internetowej EASO. Należy zauważyć, że obecnie portal informacji o krajach pochodzenia jest platformą przeznaczoną wyłącznie dla krajowych administracji azylowych krajów UE+. Wspólny europejski portal informacji o krajach pochodzenia, [portal], b.d., dostępny na stronie [wymagane zalogowanie]: (<http://easo.europa.eu/coiportalnotice/>)

¹¹⁵ Obecnie portal informacji o krajach pochodzenia jest połączony z pięcioma zewnętrznymi bazami danych informacji o krajach pochodzenia (MILo/Niemcy; OFPRA/Francja; Landinfo/Norwegia; Lifos/Szwecja; TELLUS/Finlandia, a w niedługim czasie Irlandia). Podłączone systemy informacji o krajach pochodzenia dostarczają swoje własne krajowe produkty związane z informacjami o krajach pochodzenia oraz informacje o krajach pochodzenia pochodzące od stron trzecich (NGO, organizacji międzynarodowych, mediów itd.) do portalu informacji o krajach pochodzenia.

¹¹⁶ Folder znajduje się w „EASO Upload Area”.

¹¹⁷ Refworld – publiczna baza danych UNHCR z informacjami i o ochronie – znajdują się w niej informacje o krajach pochodzenia, jak również informacje z zakresu prawa i polityki. Zob. UNHCR, Refworld [portal], b.d. (<http://refworld.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

¹¹⁸ Ecoi.net jest ogólnodostępnym portalem gromadzącym aktualne informacje o krajach pochodzenia, istotne z punktu widzenia procedur ochrony międzynarodowej. Strona ta jest obsługiwana przez Austriacki Czerwony Krzyż / ACCORD, Researching Country of Origin Information - Training Manual, wydanie z 2013 r., październik 2013 r., i Nowa Zelandia, Immigration, Country Research Branch, *Country of Origin Information and Social Media, Literature Review, Executive Summary*, październik 2013 r.

¹¹⁹ ORAM, LGBTI Refugee Project Portal [portal], b.d. (<http://www.portal.oraminternational.org>) dostęp dnia 16 lutego 2015 r.

¹²⁰ Dostęp do określonych informacji (np. za pośrednictwem Facebooka) często wymaga jednak posiadania specjalnego konta, co porusza kwestię samoidentyfikacji. Niektóre kraje UE+ opracowały wytyczne dotyczące sposobu korzystania z mediów społecznościowych. W odniesieniu do korzystania z mediów społecznościowych, zob. również: Austriacki Czerwony Krzyż / ACCORD, *Researching Country of Origin Information - Training Manual*, wydanie z 2013 r., październik 2013 r., i Nowa Zelandia, Immigration, Country Research Branch, *Country of Origin Information and Social Media, Literature Review, Executive Summary*, październik 2013 r.

¹²¹ EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r..

¹²² Należy zauważyć, że na swojej stronie internetowej ILGA udostępniła wykaz LGBTI i organizacji stowarzyszonych, które mogą pomóc w identyfikacji grup lokalnych. Wykaz LGBTI i organizacji stowarzyszonych ILGA [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/directory/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r. Użytecznym narzędziem służącym identyfikacji lokalnych NGO może być również DEVDIR, wykaz organizacji rozwoju. Zob.: DEVDIR, [strona internetowa], b.d. (<http://www.devdir.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

bardziej szczegółowe i zaktualizowane informacje niż główne organizacje praw człowieka, kontakt z lokalnymi NGO może okazać się nieoceniony. W dalszej sekcji „Źródła ustne” zobaczymy, w jaki sposób można skontaktować się z lokalnymi NGO w celu uzyskania informacji.

Niektóre **blogi** specjalizują się w LGB. Na przykład „**Erasing 76 Crimes**” jest blogiem, na którym znajdują się wpisy, artykuły i odniesienia dotyczące „*praw antygejowskich w 76 krajach i walki o ich uchylenie*”¹²³. Należy mieć na uwadze, że o ile na blogu znajdują się informacje dotyczące aresztowań LGB, nie zawsze może ogłaszać, kiedy osoba została zwolniona. **ARC International**, broniące praw LGB, jest również hostem internetowej „sieci elektronicznej” SOGI, która koncentruje się na międzynarodowym wsparciu, dyskusjach i strategiach związanych z seksualnością, prawami seksualnymi, orientacją seksualną, płcią społeczno-kulturową, tożsamością płciową i ekspresją płciową¹²⁴. O ile w blogach tych często występuje silna postawa wspierająca, wpisy na nich się znajdujące mogą być dobrym sposobem na uzyskanie aktualnych i szczegółowych informacji oraz identyfikacji innych źródeł.

Należy zwrócić uwagę na ryzyko zaszkodzenia lokalnym kontaktom lub społecznościom LGB w kraju podczas podnoszenia kwestii LGB w mediach społecznościowych. W niektórych krajach osoba może być narażona na ryzyko po prostu dlatego, że skontaktowała się z nią osoba poszukująca informacji na temat LGB.

Tak jak w przypadku innych rodzajów badań dotyczących informacji o krajach pochodzenia, z mediów społecznościowych należy korzystać z zachowaniem ostrożności. Biorąc pod uwagę nieuregulowany charakter mediów społecznościowych, w niektórych z nich z pewnością brakuje tradycyjnych kryteriów jakości, którymi osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia kierują się w swojej pracy (np. neutralności, obiektywności, ochrony danych osobowych) oraz które stosują w odniesieniu do swoich produktów końcowych (np. wiarygodności, identyfikowalności i przejrzystości).

- Aby uzyskać więcej informacji na temat wykorzystania mediów społecznościowych **w odniesieniu do informacji o krajach pochodzenia**, zob. Austrian Red Cross/ACCORD, *Researching Country of Origin Information – Training Manual*, wydanie z 2013 r., październik 2013 r. (<http://www.coi-training.net/handbook/Researching-Country-of-Origin-Information-2013-edition-ACCORD-COI-Training-manual.pdf>).
- Dalsze wytyczne dotyczące **wyszukiwania informacji w mediach społecznościowych**, zob. EASO, *Tools and Tips for Online COI Research*, EASO Practical Guide Series, czerwiec 2014 r. (<http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/Tools-and-tips-for-online-COI-research2.pdf>).

Źródła nieinformatyczne

Chociaż źródła internetowe mogą zawierać cenne informacje, należy również zbadać inne kanały informacji, ponieważ można pozyskać z nich określone i szczegółowe informacje. Należą do nich:

- Książki,
- konferencje/warsztaty,
- filmy (dokumentalne),
- misje wyjaśniające,
- źródła ustne.

W poniższych sekcjach zwrócimy szczególną uwagę na niektóre z tych kanałów pozyskiwania informacji.

• Książki

Oprócz łączy do sprawozdań, ankiet i filmów na stronie internetowej „LGBT net”¹²⁵ znajdują się również odniesienia do książek na temat życia LGB w poszczególnych krajach świata. Dostęp do zasobów wymienionych na tej stronie internetowej można uzyskać za pomocą funkcji wyszukiwania, dostępnej na stronie głównej.

• Konferencje/warsztaty

Konferencje lub warsztaty na temat sytuacji LGB mogą być cenną okazją do zgromadzenia informacji z różnych źródeł i nawiązania kontaktów z ekspertami lub odpowiednikami. Specjaliści w zakresie informacji o krajach

¹²³ Erasing 76 Crimes [dziennik w sieci Web], b.d. (<http://76crimes.com/about-2/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

¹²⁴ ARC International, *Electronic Networking*, [strona internetowa], b.d. (<http://arc-international.net/network-development/electronic-networking>), dostęp dnia 24 lutego 2015 r.

¹²⁵ LGBTNet, *Magazines, books and films* [strona internetowa], b.d. (http://www.lgbtnet.dk/database/cat_view/37-all-documents/48-magazines-books-and-films), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

pochodzenia w niektórych wydziałach informacji o krajach pochodzenia UE+ biorą udział w takich wydarzeniach. Często przedstawiają oni podsumowanie głównych dyskusji/prezentacji, które mogą stać się ważnymi informacjami o krajach pochodzenia. Na przykład w dniu 3 grudnia 2014 r. wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego był gospodarzem konferencji poświęconej prawom LGB w Afryce, zorganizowanej przez Fundację Heinricha Bölla¹²⁶, na którą zaproszono mówców z Kenii, Namibii, Nigerii, Republiki Południowej Afryki i Ugandy. Na konferencji obecnych było wiele osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia, które informowały o tym wydarzeniu¹²⁷. We wrześniu 2014 r. Lifos, wydział informacji o krajach pochodzenia szwedzkiej agencji ds. migracji, zorganizował seminarium na temat sytuacji LGB w Ugandzie i Nigerii, na które zaproszono osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia z różnych krajowych organów azytowych. Seminarium było okazją do przedstawienia ustaleń Lifosu wynikających z misji wyjaśniających w tych dwóch krajach, lecz również okazją do zaproszenia mówców z lokalnych organizacji w Nigerii oraz z Duńskiego Instytutu Praw Człowieka¹²⁸.

- **Filmy (dokumentalne)**

Filmy, także dokumentalne, na temat sytuacji LGB w krajach pochodzenia mogą być skutecznym sposobem na pojęcie złożonej sytuacji i często posiadają one znaczną wartość „edukacyjną”¹²⁹. Na stronie internetowej **LGBT Net**¹³⁰ znajduje się wykaz filmów (dokumentalnych) na temat życia LGBT w poszczególnych krajach świata. „**Movies that Matter**”¹³¹ jest kolejną platformą, na której można uzyskać dostęp do filmów, także dokumentalnych, poruszających tematykę praw człowieka i sprawiedliwości, w tym sytuacji LGB. Platforma oferuje funkcję wyszukiwania.

- **Misje wyjaśniające**

Jak już wspomniano, niektóre administracje azytowe (często wydział informacji o krajach pochodzenia) w krajach UE+ prowadzą misje wyjaśniające, których celem jest zgromadzenie konkretnych informacji na temat LGB. W niektórych przypadkach misje koncentrują się wyłącznie na temacie LGB. W innych temat ten jest jednym z wielu badanych obszarów.

Misje stanowią okazję do zbierania informacji z terenu oraz do nawiązania lub umocnienia **sieci kontaktów**. W niektórych przypadkach pomimo ograniczenia misji pod względem trwania, lokalizacji oraz liczby i rodzaju badanych osób, można zgromadzić bezcenne informacje. W innych przypadkach osoby z lokalnych NGO, z którymi prowadzono rozmowy, należą do ogólnokrajowej sieci i są w stanie przekazać szczegółowe informacje na temat sytuacji w innych częściach kraju¹³².

Biorąc pod uwagę delikatny charakter tego tematu w niektórych krajach, zbieranie informacji na temat LGB w terenie i przekazywanie ich może być trudne. Lifos – Ośrodek ds. systemu informacji o krajach pochodzenia i analizy (wydział informacji o krajach pochodzenia szwedzkiej agencji ds. migracji) – zidentyfikował następujące wyzwania i ograniczenia¹³³:

- **Przekazywanie informacji na temat norm:** pomimo tego, że informacje na temat praw i ich zastosowań są często łatwo dostępne, gromadzenie informacji dotyczących religii, szkoły, rodziny, norm społecznych/płciowych lub stosunków intymnych może być dużo trudniejsze.
- **Wybór odpowiedniej terminologii:** terminy niosą ze sobą różne wartości w różnych krajach i mogą mieć różne wartości w różnych kontekstach w tym samym kraju. Przed misją wyjaśniającą należy przygotować delegację pod kątem terminologii, która będzie stosowana, a podczas sporządzania sprawozdania powinny one używać jej bardzo precyzyjnie.

126 Celem Heinrich Böll Stiftung jest między innymi wspieranie demokracji i stanie na straży przestrzegania praw człowieka. Koncentruje się ono również na „promocji praw człowieka ludzi, których tożsamość seksualna i płciowa wykracza poza główny nurt, będącej integralną częścią naszej demokracji i programów praw człowieka”. Zob.: Heinrich Böll Stiftung, *Democracy, LGBTI* [strona internetowa], b.d. (<http://www.boell.de/en/topics/lgtbi>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

127 Heinrich Böll Stiftung, *Europe, Let’s speak out for LGBTI Rights in Africa!*, przeprowadzone w dniu: 3 grudnia 2014 r. Zapiski z tej konferencji można otrzymać, kontaktując się z CEDOCA lub OCILA.

128 Duński Instytut Praw Człowieka opublikował kompleksowe sprawozdanie na temat mniejszości seksualnych i płciowych w Afryce. Zob.: Duński Instytut Praw Człowieka, *Getting to Rights*, 2014 r., (<http://www.humanrights.dk/publications/getting-rights>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

129 EASO, *warsztaty dotyczące informacji o krajach pochodzenia i LGBTI* przeprowadzone w dniach 20–21 maja 2014 r..

130 LGBT Net, *Magazines, books and films* [strona internetowa], b.d. (http://www.lgbt.net.dk/database/cat_view/37-all-documents/48-magazines-books-and-films), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

131 Movies that Matter [strona internetowa], b.d. (http://www.moviesthatmatter.nl/english_index), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r. „Movies that Matter” wzorowało się na Festiwalu Filmowym Amnesty International. Strona ta służy jako międzynarodowa platforma dla istotnych filmów poruszających tematykę praw człowieka i sprawiedliwości społecznej.

132 Tak było w przypadku misji wyjaśniającej przeprowadzonej przez duńskie służby imigracyjne oraz Duńską Radę ds. Uchodźców w Ugandzie w 2013 r. Zob.: DIS/ DRC, *Sytuacja osób LGBT w Ugandzie, misja wyjaśniająca w Kampali w Ugandzie w dniach 16–25 czerwca 2013 r.*, styczeń 2014 r., (<https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/C0BC7D6B-C3E0-46DA-B151-EA7A28E4362F/0/SituationofLGBTpersonsInUgandaFinal.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

133 Szwedzka agencja ds. migracji, Lifos, e-mail, grudzień 2014 r.

- **Narażanie osób / społeczności LGBT na niebezpieczeństwo:** w niektórych okolicznościach rozmawianie o LGBT może zaszkodzić lokalnym kontaktom lub społecznościom LGBT w kraju.
- **Nieobiektywne wnioski:** zgromadzone informacje nie zawsze przedstawiają wszystkie lokalne sytuacje, ponieważ delegacje zwykle gromadzą informacje na temat osób wykształconych, mieszkających w miastach. Ponadto informacje często dotyczą gejów, z pominięciem lesbijek i innych osób LGBT.
- **Język:** tłumaczenie zapisów z rozmów z języka angielskiego na język krajowy może być trudne, ponieważ w różnych językach słowa mogą mieć różne znaczenia i nieść różne wartości¹³⁴.

W 2014 r. Lifos przeprowadził dwie misje wyjaśniające na temat LGBT, jedną w Nigerii (w dniach 11–15 maja 2014 r.)¹³⁵ i jedną w Ugandzie (w dniach 6–9 maja 2014 r.). Lifos przyjął dwa różne podejścia. W Ugandzie delegacja nie skontaktowała się z organami rządowymi ani organizacjami religijnymi, ponieważ otrzymała informacje, że samo skontaktowanie się z nimi może „zaszkodzić” społeczności LGBT. W Nigerii Lifos przeprowadził rozmowy z większością dostępnych źródeł dotyczących praw człowieka, w tym kwestii LGBT¹³⁶.

- **Źródła ustne**

Jeżeli osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia nie może uzyskać informacji z misji wyjaśniającej lub gdy dostępne informacje pisemne są ograniczone, użytecznym sposobem zgromadzenia informacji może być skontaktowanie się ze źródłami ustnymi za pośrednictwem poczty elektronicznej, telefonu lub podczas osobistego spotkania.

Źródła ustne są jednak trudne do znalezienia. Jeżeli w niektórych krajach pochodzenia nie ma organizacji otwarcie broniących LGB, ustalenie lokalnego źródła, które robi to potajemnie, może być trudne. Do rozwiązania tego problemu można zastosować **szereg strategii**.

Jak wspomniano w sekcji dotyczącej mediów społecznościowych i misji wyjaśniających, należy zawsze zachować ostrożność, aby nie narazić źródeł ustnych na ryzyko, kontaktując się w z nimi w sprawie informacji dotyczących kwestii LGB.

- * **Jak je znaleźć?**

Jak wspomniano w poprzednich sekcjach, informacje na temat grup lokalnych i ich danych kontaktowych można uzyskać od niektórych wyspecjalizowanych NGO, takich jak ILGA, w jej wykazie organizacji LGBTI¹³⁷. Inne wyspecjalizowane **NGO** działające na rzecz LGB – krajowe, regionalne lub z siedzibą w krajach sąsiadujących – mogą pomóc w znajdowaniu lokalnych kontaktów. Dotyczy to również **czasopism związanych z tematyką LGB**, które często posiadają lokalnych korespondentów. W sprawozdaniach dotyczących sytuacji LGB, takich jak sprawozdanie ORAM na temat kraju pochodzenia dotyczące mniejszości seksualnych i płciowych w Ugandzie¹³⁸, mogą być podane również nazwy lokalnych organizacji. Jak wcześniej wspomniano, media społecznościowe mogą posłużyć do odnalezienia lokalnych organizacji i ich danych kontaktowych.

W innych przypadkach źródła ustne można odnaleźć poprzez **organizacje koncentrujące się na walce z HIV/AIDS**. W wielu krajach, w których dyskusje na temat LGB są tematem tabu, do tego tematu można w pewnym stopniu podejść od strony medycznej/zdrowotnej. Ponieważ prawie wszystkie organizacje zajmujące się problematyką HIV/AIDS posiadają część poświęconą „mężczyznom utrzymującym stosunki seksualne z mężczyznami” (MSM) – jawną lub nie – dysponują one wiedzą na temat sytuacji LGB lub znają osoby, które taką wiedzą dysponują. Należy mieć na uwadze, że w krajach, w których temat ten jest tematem tabu, niektóre osoby mogą być bardzo podejrzliwe lub mogą czuć się skrępowane, rozmawiając na ten temat. Jedną ze strategii jest nawiązanie kontaktu z tymi specjalistami poprzez stronę trzecią, taką jak organizacja wspierająca i finansująca niektóre ich działania. Europejska organizacja działająca na rzecz mniejszości seksualnych i płciowych oraz zajmująca się problematyką HIV/AIDS, finansująca działania w Afryce lub w krajach Bliskiego Wschodu, może na przykład odesłać osobę zajmującą się pozyskiwaniem informacji do źródła lokalnego. Na przykład „Centre de ressources francophones sur le VIH/sida en Afrique” posiada wykaz lokalnych afrykańskich NGO działających w obszarze HIV/AIDS¹³⁹.

134 Na przykład w niektórych kontekstach lokalnych termin „geje” jest bardziej nieprzychylny niż termin „mężczyźni homoseksualni”, chociaż w tłumaczeniu na język szwedzki, szwedzki termin „geje” wydaje się być bardziej nieprzychylny niż szwedzki odpowiednik terminu „homoseksualny mężczyzna”.

135 Szwedzka agencja ds. migracji, Lifos, *Nigeria. Den kulturella kontexten för hbt-personer*, 18 grudnia 2014 r., (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=33781>), dostęp dnia 29 stycznia 2015 r.

136 Szwedzka agencja ds. migracji, Lifos, e-mail, grudzień 2014 r.

137 Wykaz LGBTI i organizacji stowarzyszonych ILGA [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/directory/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

138 W załączniku do sprawozdania znajduje się wykaz LGBTI i organizacji praw człowieka w Ugandzie. Zob.: ORAM, *Country of Origin Report – Sexual and Gender Minorities – Uganda*, październik 2014 r. (http://www.oraminternational.org/images/stories/PDFs/Countryoforigin_report.pdf), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

139 ELSA, Centre de ressources francophones sur le VIH/sida en Afrique [strona internetowa], b.d. (<http://www.plateforme-elsa.org/>), dostęp dnia 19 lutego 2015 r.

Lokalne organizacje praw człowieka mogą czasem dostarczać informacji na temat sytuacji LGB. Nie zawsze jednak tak jest, ponieważ informacje przez nie podawane (lub pomijane) mogą podlegać silnemu wpływowi panujących tematów tabu. Ponadto w niektórych krajach sama rozmowa na temat LGB jest obecnie uznawana za niezgodną z prawem. Zatem braku świadomości lub milczenia na temat problemów nie należy uznawać za ich brak.

Koledzy zajmujący się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia z różnych krajowych administracji azytowych krajów UE+ mogą być również pomocnymi partnerami w poszukiwaniu większej ilości informacji lub możliwych źródeł ustnych.

Należy zauważyć, że często identyfikacja źródła będzie miała efekt kuli śnieżnej: pierwsze źródło połączy osobę pozyskującą informację z jednym lub dwoma źródłami i tak dalej.

*** Jak się z nimi skontaktować?**

Jeżeli LGB stanowi temat tabu, nawet ważniejsze może być, aby osoba pozyskująca informacje odbyła rozmowę telefoniczną zamiast (lub oprócz) wysyłania wiadomości e-mail. W takiej sytuacji najważniejsze jest, aby **wyraźnie wyjaśnić**, dla której **organizacji** dana osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia pracuje oraz w jakim **celu** gromadzi informacje.

Osoba pozyskująca informacje powinna pamiętać, że osoby, z którymi się kontaktuje, mogą nie używać takiej samej **terminologii**, jak osoba nawiązująca kontakt. Jak wspomniano w rozdziale 2 dotyczącym terminologii, niektóre źródła mogą unikać stosowania terminów „homoseksualista” lub „LGB”, których charakter uznają za negatywny lub „zachodni”. W celu zgromadzenia jak najbardziej poprawnych i użytecznych informacji osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji powinna opisać, używając jasnych i jednoznacznych terminów, jakiej informacji szuka oraz uwzględnić lokalne wrażliwości i terminologię, które są kluczowe do pełnego zrozumienia sytuacji.

Kontaktując się z daną osobą, warto również **upewnić się co do następujących kwestii**:

- Czy jakkolwiek część uzyskanych informacji jest poufna?
- Czy w dokumencie publicznym można zamieścić nazwę źródła? Źródło powinno otrzymać wyjaśnienie dotyczące tego, co w kraju osoby pozyskującej informacje oznacza słowo „publiczny”: czy dokument zostanie udostępniony w internecie, czy będzie on do wyłącznego użytku organów azytowych lub innych zainteresowanych stron w procedurze udzielania azylu?
- Jeżeli osoba chce pozostać anonimowa, czy można podać nazwę organizacji, do której ta osoba należy? Jeżeli nie, czy można opisać tę organizację, a jeżeli tak, w jaki sposób?

Jeżeli informacje są przekazywane **drogą telefoniczną lub podczas osobistego spotkania**, zaleca się:

- ✓ przesłanie transkrypcji rozmowy do źródła w celu weryfikacji,
- ✓ uzyskanie potwierdzenia od źródła, że informacje podane w transkrypcji są poprawne,
- ✓ upewnienie się, że informacje można bezpiecznie opublikować.

W krajach, w których LGB są represjonowani i gdzie homoseksualizm lub wspieranie LGB uznawane jest za przestępstwo, źródła i ich organizacje mogą być narażone na niebezpieczeństwo, jeżeli zostaną otwarcie wymienione.

5. Narzędzia wyszukiwania, monitorowania i współdzielenia informacji

Słowa kluczowe / terminy wyszukiwania

W pozyskiwaniu informacji o krajach pochodzenia często najistotniejsze dla otrzymania rezultatów będzie wykorzystanie odpowiednich terminów wyszukiwania, ich rozszerzenie lub zawężanie. Biorąc pod uwagę różnorodność stosowanych terminów, jak opisano w rozdziale 2 (Terminologia), będzie to jeszcze bardziej istotne podczas badania sytuacji LGB w krajach pochodzenia.

Rozpoczynając zbieranie informacji na temat sytuacji LGB w danym kraju pochodzenia, zaleca się rozpoczęcie od terminów o szerszym znaczeniu. Do terminów o szerszym znaczeniu należą:

- ✓ homoseksualny(-a),
- ✓ gej/geje,
- ✓ lesbijka,
- ✓ LGB, LGBT, LGBTI,
- ✓ orientacja seksualna.

Pierwszy krok może nakierować i pomóc w określeniu bardziej szczegółowych i lokalnych pojęć, które ostatecznie umożliwią zawężenie wyszukiwania. Nie we wszystkich językach występują terminy odpowiadające wymienionym powyżej terminom w języku angielskim. Lokalne słowa, których można użyć do przetłumaczenia tych terminów, mogą nawet nie istnieć.

Operatory wyszukiwania (AND, NOT, symbole wieloznaczne, skrócenia) mogą być użyteczne podczas wyszukiwania takich wariantów pojęć i wyrażen. Na przykład przy wykorzystaniu funkcji wyszukiwania portali informacji o krajach pochodzenia Ecoi.net¹⁴⁰, Refworld¹⁴¹ i wspólnego europejskiego portalu informacji o krajach pochodzenia¹⁴² gwiazdka * umieszczona w środku wyszukiwanego terminu lub za nim spowoduje wyszukanie różnych wariantów pisowni lub form słów.

➔ Na przykład wpisanie terminu **homo*** spowoduje wyszukanie dokumentów zawierających terminy: *homoseksualista, homoseksualiści, homoseksualizm, homofobiczny, homofobia, homoerotyczny* oraz niemieckich słów *homosexuell, Homosexualität* lub francuskich słów *homosexuels* itd. Ciąg wyszukiwania powinien jednak zawierać również inne ważne terminy, takie jak „gej” lub „geje”.

➔ Podczas wyszukiwania informacji na temat lesbijek, wyszukanie terminu **lesb*** spowoduje wyświetlenie dokumentów zawierających terminy: *lesbijka, lesbijki, francuski termin lesbienne i niemieckie terminy lesbe oraz lesbisch*.

Należy zauważyć, że strona Ecoi.net oferuje opcję „**wyszukiwania moderowanego**”, która pomaga w zawężeniu lub rozszerzeniu wyszukiwania. Zawsze, kiedy użytkownik wyszukuje słowo znajdujące się w teaurusie informacji o krajach pochodzenia, „wyszukiwanie moderowane” sugeruje terminy o znaczeniu szerszym, węższym lub terminy powiązane. Na stronie Refworld operator wyszukiwania korzysta z funkcji „**asystenta wyszukiwania**” w celu dopasowania wariantów pisowni i słownictwa.

Aby uzyskać więcej informacji na temat **operatorów wyszukiwania**, zob.: Austriacki Czerwony Krzyż / ACCORD, *Researching Country of Origin Information – Training Manual*, wydanie z 2013 r., październik 2013 r., <http://www.coi-training.net/handbook/Researching-Country-of-Origin-Information-2013-edition-ACCORD-COI-Training-manual.pdf>

¹⁴⁰ Ecoi.net [portal], b.d. (<http://www.ecoi.net/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

¹⁴¹ Zob. UNHCR, Refworld [portal], b.d. (<http://refworld.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

¹⁴² EASO, Wspólny europejski portal informacji o krajach pochodzenia, [portal], b.d. (<http://easo.europa.eu/coiportalnotice/>).

Narzędzia internetowe

Aby zwiększyć skuteczność wyszukiwania informacji, można skorzystać z następujących konkretnych narzędzi internetowych¹⁴³:

- **wyszukiwanie spersonalizowane**, takie jak Google Custom Search, umożliwia ograniczenie wyszukiwania do wybranych źródeł internetowych;
- **alerty**, takie jak alerty Google i Yahoo, poprzez wstępne definiowanie zapytania przy użyciu konkretnych słów kluczowych, regionu lub kraju oraz języka umożliwiają monitorowanie sytuacji w określonych krajach dotyczących określonych tematów. Osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji może później regularnie otrzymywać najnowsze informacje. Wiele gejowskich serwisów informacyjnych, takich jak Gay Star News czy Pink News, oferuje możliwość rejestracji w celu otrzymywania alertów;
- **RSS** (Really Simple Syndication) umożliwia subskrypcję aktualizacji na wybranych stronach internetowych;
- **narzędzia zakładki społecznościowych**, takie jak Delicious lub Diigo, umożliwiają użytkownikom lepsze zorganizowanie zakładek i współdzielenie źródeł informacji z innymi;
- **Twitter/Facebook** umożliwia obserwację wybranych osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji lub organizacji w celu zebrania najnowszych informacji.

Należy również zauważyć, że podanie odnośnika do strony internetowej w polu wyszukiwania obok słowa kluczowego, np. LGBTI: <http://www.refworld.com> służy do zawężenia wyników wyszukiwania w Google.

Aby uzyskać więcej informacji na temat **internetowych narzędzi poszukiwawczych informacji o krajach pochodzenia**, zob.: EASO, *Tools and Tips for Online COI Research*, EASO Practical Guide Series, czerwiec 2014 r. (<http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/Tools-and-tips-for-online-COI-research2.pdf>)

Inne narzędzia

Osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia z krajów UE+, nie wiedząc o tym, często pracują nad podobnymi tematami w tym samym czasie. Niektóre osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji mogły przeprowadzić wartościowe rozmowy z ekspertami w zakresie sytuacji LGB lub mogły uczestniczyć w interesujących konferencjach, które mogłyby być użyteczne dla innych osób poszukujących informacji, pracujących nad tym samym zagadnieniem i krajami pochodzenia. Niektóre wydziały informacji o krajach pochodzenia mogą organizować misje wyjaśniające w tych samych krajach pochodzenia w odstępie kilku tygodnie lub miesięcy, nie zdając sobie z tego sprawy.

Podczas warsztatów EASO w maju 2014 r. zidentyfikowano kilka sposobów wymiany informacji i niektóre z nich zostały już wdrożone:

Wspólne wykazy źródeł: Wymiana produktów związanych z informacjami o krajach pochodzenia między krajami UE+ jest często ograniczona ze względu na zastosowanie języków narodowych. Wiele źródeł uwzględnionych lub wykorzystanych przez osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia sporządzono jednak w języku angielskim. Chociaż główne źródła uwzględnione lub wykorzystane przez osobę zajmującą się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia powinny znaleźć się na końcu ostatecznej wersji dokumentu (w bibliografii), w celu zapewnienia spójności wiele z nich może nie zostać wymienionych. Źródła te, wymienione w odrębnym wykazie, mogą stanowić użyteczne informacje, którymi w łatwy sposób można się podzielić. Chociaż **załącznik do niniejszego przewodnika** nie odnosi się do żadnego kraju pochodzenia, stanowi on przykład wykazu odnośników, jakimi można się podzielić. Wykaz będzie regularnie aktualizowany. Kraje UE+ proszone są o zaproponowanie nowych źródeł w celu uzupełnienia tego wykazu.

Wspólny wykaz krajowych produktów związanych z informacjami o krajach pochodzenia w odniesieniu do sytuacji LGB (planowanych, w toku, zakończonych): Wykaz ten jest obecnie dostępny na wspólnym europejskim portalu informacji o krajach pochodzenia. Jest on aktualizowany w razie potrzeby. Kraje UE+ proszone są o informowanie EASO o nowych uzupełnieniach.

Warsztaty dotyczące określonych krajów pochodzenia: EASO w razie potrzeby organizuje warsztaty dotyczące sytuacji LGB w poszczególnych krajach pochodzenia w celu wymiany wiedzy fachowej i innego rodzaju wiedzy.

¹⁴³ Odniesienia do konkretnych technologii internetowych są podane wyłącznie w charakterze przykładów; EASO nie zaleca stosowania żadnych określonych narzędzi.

Publikowanie informacji o konferencjach / spotkaniach: Do tego celu służyć może dział wiadomości portalu informacji o krajach pochodzenia. Każdy kraj UE+ może skontaktować się z EASO w celu poinformowania innych krajów o takich wydarzeniach¹⁴⁴. Jeżeli informacje przedstawione w trakcie konferencji są jawne, osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia, które brały udział w konferencji i zgłosiły to swoim własnym krajowym administracjom, mogą ewentualnie dzielić się tymi informacjami ze swoimi europejskimi partnerami. Informacje te można przechowywać na portalu informacji o krajach pochodzenia.

Wymiana transkrypcji/streszczeń rozmów z ekspertami: Ponieważ istnieje niewielu ekspertów w zakresie LGB w krajach pochodzenia, poproszenie o pomoc tego samego eksperta przez kilka osób zajmujących się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia może doprowadzić do tak zwanego „zmęczenia materiału” (tj. eksperci mogą poczuć, że zbyt często kontaktuje się z nimi w sprawie podobnych pytań). Osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia, które przeprowadzają rozmowy z ekspertami w odniesieniu do kwestii LGB w danym kraju lub które uczestniczą w konferencji na ten temat (zob. powyżej) mogą podzielić się transkrypcjami ze swoimi partnerami. Osoby zajmujące się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia muszą zapewnić, aby informacje przedstawione przez ekspertów nie zawierały informacji poufnych oraz aby eksperci wyrazili zgodę na podzielenie się nimi z partnerami w zakresie informacji o krajach pochodzenia. Powinni również wyraźnie określić, czy informacja ta może pojawić się w publicznych dokumentach.

Projekt wspólnego sprawozdania UE lub „europeizacja” sprawozdań krajowych: Możliwych jest kilka ścieżek postępowania:

* Jeżeli wśród kilku krajów UE+ zaistnieje potrzeba sporządzenia specjalnego sprawozdania na temat LGB, EASO może wezwać kraje UE+ posiadające fachową wiedzę na temat tego konkretnego kraju do wniesienia wkładów. Kraje UE+ mogą następnie rozważyć, po uwzględnieniu dostępności zasobów, czy podzielić się tą fachową wiedzą z innymi krajami UE+ w postaci produktu związanego z informacjami o krajach pochodzenia na poziomie UE (zgodnie z metodologią EASO i podlegając wzajemnej ocenie przez grupę ad hoc przeprowadzającą wzajemną ocenę).

* Jeżeli planowane jest sporządzenie produktu związanego z informacjami o krajach pochodzenia na temat LGB na poziomie krajowym lub jeżeli spełnia on wymóg dotyczący znacznej liczby krajów UE+, ten krajowy produkt związany z informacjami o krajach pochodzenia może stać się produktem EASO (zgodnie z metodologią EASO i podlegając wzajemnej ocenie przez grupę ad hoc przeprowadzającą wzajemną ocenę).

Przykłady krajowych praktyk / narzędzi

Poniżej znajdują się przykłady krajowych praktyk/narzędzi w zakresie informacji o krajach pochodzenia (w przypadku krajowych organów azylowych krajów UE+), które przedstawiono w trakcie warsztatów EASO na temat informacji o krajach pochodzenia i LGBTI w maju 2014 r.

- **„Projekt z zakresu harmonizacji informacji o krajach pochodzenia w odniesieniu do LGB” (Belgia, Urząd Komisarza Generalnego ds. Uchodźców i Bezpaństwowców, CGRS/CEDOCA)**

Celem „projektu z zakresu harmonizacji informacji o krajach pochodzenia w odniesieniu do LGB” jest harmonizacja sposobu zajmowania się przypadkami związanymi z LGB i zwiększenie obiektywności w badaniu takich przypadków. **Wzór** obejmujący **ujednolicony spis treści** oraz **wykaz źródeł**, które należy zastosować w przypadku produktów związanych z informacjami o krajach pochodzenia w odniesieniu do LGB, opracowano w ramach niniejszego projektu (zob. rozdział 3).

Ponadto określono **wskaźniki badań** w celu zaklasyfikowania krajów do dwóch głównych kategorii (kraje, w których LGB narażeni są na grupowe prześladowanie, i kraje, w których LGB stanowią grupę w szczególnie trudnej sytuacji) w celu harmonizacji procesu podejmowania decyzji.

- **Główna grupa ds. LGBTI (Francja, Office français de protection des réfugiés et apatrides, OFPRA/DIDR)**

Główna grupa ds. LGBTI działa jako pośrednik między decydentami, osobami zajmującymi się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia i specjalistami prawnymi OFPRA. Celem tej głównej grupy jest zapewnienie wydziałowi informacji o krajach pochodzenia większej elastyczności, skuteczności i lepszego dostosowania do

144 Proszę kontaktować się za pośrednictwem: easo-cida@easo.europa.eu.

potrzeb użytkowników końcowych. Wydział informacji o krajach pochodzenia OFPRA (Division de l'information, de la Documentation et de la Recherche/DIDR) opracował zwięzłe arkusze informacyjne dotyczące sytuacji LGB w szeregu krajów pochodzenia.

- **„Wytyczne wewnętrzne” (Szwecja, szwedzka agencja ds. migracji / Lifos)**

Podejście szwedzkiej agencji ds. migracji w odniesieniu do informacji o krajach pochodzenia i LGB jest zgodne z zaleceniami przedstawionymi w sprawozdaniu *Nieznane osoby. Delikatna sytuacja mniejszości seksualnych i płciowych oraz system informacji o krajach pochodzenia szwedzkiego urzędu imigracyjnego* (styczeń 2010 r.)¹⁴⁵. W sprawozdaniu wykazano, że brak jakościowych informacji na temat warunków życia LGB często prowadzi do powstania ogólnych, niejasnych i przestarzałych produktów związanych z informacjami o krajach pochodzenia ze względu na wykorzystanie niewielu źródeł, które są nieobiektywne. W sprawozdaniu stwierdzono, że informacje dotyczące LGB często koncentrują się wokół gejów oraz że „źródła związane z LGB” nie zawsze reprezentują wszystkie osoby LGB. Na podstawie tych wyników szwedzki urząd imigracyjny zaproponował podjęcie szeregu kroków podczas badania sytuacji LGB:

- ✓ określenie norm i różnic w kraju pochodzenia,
- ✓ ustalenie, czy państwo dopuszcza się prześladowań,
- ✓ jeżeli państwo nie dopuszcza się prześladowań, ustalenie, jakie kwestie związane są z ochroną rządową osób LGB,
- ✓ ustalenie, jakie kwestie związane są ze społeczeństwem i podmiotami niepublicznymi.

Należy zauważyć, że **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Zjednoczonego Królestwa** opublikowało ostatnio instrukcje na temat „kwestii tożsamości seksualnej w odniesieniu do wniosku o udzielenie azylu”, w których przedstawiono wytyczne w zakresie tematu LGB w sprawozdaniach dotyczących informacji o krajach pochodzenia¹⁴⁶.

145 Szwedzki urząd imigracyjny, *Unknown people – The vulnerability of sexual and gender identity minorities and The Swedish Migration Board’s Country of Origin Information system*, styczeń 2010 r.

146 Zjednoczone Królestwo, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, *Sexual Identity Issues in the Asylum Claim*, 11 lutego 2015 r.

6. Ograniczenia badawcze

W przypadku ograniczonej ilości czasu

Osoba zajmująca się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia może nie mieć wystarczającej ilości czasu na przeprowadzenie szczegółowych badań. W rezultacie może ona nie być w stanie udokumentować tematów określonych w propozycji spisu treści i uwzględnić różnorodnych źródeł. Oczywistym rozwiązaniem jest zapewnienie wnioskodawcy ostatnich szczegółowych sprawozdań sporządzonych przez wydział informacji o krajach pochodzenia innego organu azylowego lub organizacji (pozarządowych). Takie sprawozdania nie są jednak zawsze dostępne.

Poniższa sekcja przedstawia wytyczne dla badacza, który musi pracować w określonych ramach czasowych.

- ✓ We wprowadzeniu należy wymienić **określone pytania badawcze**, a także wspomnieć o **ograniczonym czasie** przeznaczonym na badania. W idealnej sytuacji należy przedstawić przegląd uwzględnionych źródeł (zob. rozdział 3). Należy wyraźnie zaznaczyć, że badań nie można uznać za wyczerpujące.
- ✓ **Minimalny zakres pytań badawczych**, który należy sprawdzić:
 - a) **Ramy prawne**: Czy obowiązują przepisy odnoszące się do stosunków/zachowań homoseksualnych?
 - b) **Zastosowanie przepisów**: Czy istnieją przypadki aresztowań, postępowania karnego i pozbawienia wolności LGB? Czy jest to powszechne? Czy LGB będące ofiarami gróźb lub aktów przemocy mogą zwrócić się do swoich władz i skorzystać z ochrony ze strony państwa?
 - c) **Traktowanie przez podmioty publiczne**: Czy LGB są ofiarami dyskryminacji, wykluczenia, zniewag, zastraszania, napastowania, gróźb, agresji, przemocy, szantażu lub innych działań podjętych przez władze, a jeżeli tak, to w jakim stopniu?
 - d) Jeżeli wystarczy czasu: W jaki sposób LGB traktowane są przez **podmioty niepubliczne**?
- ✓ **Źródła**

W odniesieniu do lit. **a)** (ramy prawne) dobre odniesienie stanowi sporządzone przez ILGA finansowane przez państwo sprawozdanie dotyczące homofobii¹⁴⁷. Zawsze zaleca się jednak również sprawdzenie kodeksu karnego danego kraju.

W odniesieniu do lit. **b), c) oraz d)** przydatne mogą okazać się ogólne źródła, a sporadycznie roczne lub specjalne sprawozdania organizacji praw człowieka. Na portalach Refworld¹⁴⁸ i Ecol.net¹⁴⁹ będą zasadniczo przechowywane najnowsze sprawozdania i artykuły na temat LGB. Często proste wyszukiwanie w Google przy użyciu kluczowych słów / wyszukiwanych terminów, takich jak „osoba homoseksualna”, „gej”, „lesbijka” i „LGB(T)(I)” szybko doprowadzi do znalezienia przydatnych odnośników (zob. rozdział 5). Można również rozważyć poszukiwanie regionalnych sprawozdań, które często zawierają informacje na poziomie krajowym. Jeżeli w określonym kraju istnieją NGO opracowujące daną kwestię, możesz sprawdzić, czy w ostatnim czasie opublikowały sprawozdania lub artykuły.

Aby zapewnić uwzględnienie wszystkich ostatnich zmian lub wydarzeń, zaleca się przeprowadzenie wyszukiwania dotyczącego danego kraju na specjalistycznych portalach informacyjnych. W rozdziale 4 i załączniku II zaproponowano różne źródła specjalistycznych portali informacyjnych.

W przypadku gdy nie można znaleźć żadnych informacji lub dostępne informacje są ograniczone

W przypadku niektórych krajów dostępna będzie bardzo ograniczona liczba informacji na temat LGB. Taka sytuacja może mieć miejsce, ponieważ nie istnieją kwestie, które można by zawrzeć w sprawozdaniu, z tematem związane jest poważne tabu lub ponieważ nie opublikowano żadnych informacji w języku znanym osobie zajmującej się pozyskiwaniem informacji o krajach pochodzenia lub publikacje nie są dostępne w internecie.

Ważne jest, aby wskazać, że na dany temat nie znaleziono informacji lub że są one ograniczone, a także załączyć **opis prób znalezienia** informacji. Wskazane byłoby również określenie w **zastrzeżeniu prawnym**, że ograniczone informacje lub ich brak nie powinny mieć rozstrzygającego znaczenia przy ocenie zasadności wniosku. Jak wspomniano powyżej

147 ILGA, *State Sponsored Homophobia Report* [strona internetowa], b.d.

148 UNHCR, Refworld [portal], b.d.

149 Ecol.net [portal], b.d.

(rozdział 3), **wprowadzenie** można również wykorzystać w celu uświadomienia czytelnikowi pewnych kwestii, które mogą mieć znaczenie. Na przykład może ogólnie brakować (publicznych) informacji na dany temat lub informacje o krajach pochodzenia mogą dotyczyć głównie określonej grupy osób, takich jak młodzi homoseksualni mężczyźni mieszkający na obszarach miejskich. Posiadając te podstawowe informacje, czytelnik będzie w stanie lepiej zrozumieć wynik badań.

Załącznik I: Lista kontrolna badań i jakości

Jak wskazano w rozdziale 4, badanie sytuacji LGB należy przeprowadzić zgodnie z takimi samymi zasadami i standardami jakości jak inne badania dotyczące informacji o krajach pochodzenia. Jednocześnie można zauważyć, że do badania sytuacji LGB mają zastosowanie specjalne wytyczne.

Poniższa lista kontrolna zawiera podsumowanie głównych elementów z zakresu badań dotyczących sytuacji LGB. Przy każdym z elementów znajduje się odniesienie do odpowiedniego rozdziału niniejszego przewodnika. Kryteria jakości wskazane w liście kontrolnej należy rozpatrywać w powiązaniu z ogólnymi standardami jakości w zakresie informacji o krajach pochodzenia wymienionymi w **Metodologii sprawozdań EASO dotyczących informacji o krajach pochodzenia** oraz we **Wspólnych wytycznych UE dotyczących przetwarzania informacji o krajach pochodzenia**¹⁵⁰.

LISTA KONTROLNA BADAŃ I JAKOŚCI (niewyczerpująca)	
Pytania	Rozdziały
Czy dobrze rozumiem stosowaną terminologię?	2
Czy sprawdziłem, czy stosowana jest jakakolwiek szczególna lokalna terminologia?	2
Czy sprawdziłem wszystkie możliwe wyszukiwane terminy?	2 i 5
Czy uwzględniłem wszystkie możliwe pytania badawcze (czy odniosłem się do wykazu pytań badawczych przedstawionego w niniejszym przewodniku)?	3
Czy uwzględniłem niektóre źródła przedstawione w załączniku II?	4 i załącznik II
Czy zastosowałem różnorodne źródła pochodzące z organów, takich jak:	4 i załącznik II
✓ rząd	4 i załącznik II
✓ główne organizacje pozarządowe	4 i załącznik II
✓ wyspecjalizowane (LGB) organizacje pozarządowe	4 i załącznik II
✓ lokalne organizacje pozarządowe	4 i załącznik II
✓ organy ONZ	4 i załącznik II
✓ organy UE	4 i załącznik II
✓ jednostki akademickie / instytuty badawcze	4 i załącznik II
✓ media (ogólne i specjalistyczne)	4 i załącznik II
✓ czasopisma z zakresu nauk społecznych / Czasopisma lub badania medyczne (HIV/AIDS)	4 i załącznik II
✓ portale informacji o krajach pochodzenia	4 i załącznik II
✓ media społecznościowe	4 i 5
Czy w stosownych przypadkach wykorzystywałem źródła internetowe, takie jak:	4
✓ książki	4
✓ konferencje/warsztaty	4
✓ filmy (dokumentalne)	4
✓ sprawozdania/wnioski z misji wyjaśniających	4
✓ źródła ustne	4
Czy wykorzystałem alternatywne źródła informacji, takie jak:	4
✓ źródła związane z opieką zdrowotną (czasopisma, organizacje itd.)	
Czy w celu znalezienia lokalnych źródeł:	4
✓ sprawdziłem informacje za pośrednictwem (lokalnych) organizacji zajmujących się problematyką HIV/AIDS?	4
✓ sprawdziłem informacje za pośrednictwem wyspecjalizowanych organizacji LGB?	4
✓ sprawdziłem informacje za pośrednictwem mediów związanych z tematyką LGB (lokalnych korespondentów)?	4
Czy zweryfikowałem, w jak największym stopniu, wiarygodność źródeł?	4
Jeżeli wykorzystałem wyspecjalizowane źródła, czy sprawdziłem ich reprezentatywność w odniesieniu do wszystkich osób LGB?	4

¹⁵⁰ EASO, EASO country of origin information report methodology, lipiec 2012 r. Unia Europejska, Common EU Guidelines for processing Country of Origin Information (COI), kwiecień 2008 r.

LISTA KONTROLNA BADAŃ I JAKOŚCI (niewyczerpująca)	
Pytania	Rozdziały
Jeżeli korzystałem ze źródeł ustnych:	4
✓ czy upewniłem się przed skontaktowaniem się ze źródłem, że on lub ona nie zostanie narażony lub narażona na ryzyko wskutek nawiązania tego kontaktu?	4
✓ czy przed skontaktowaniem się z osobą będącą źródłem wziąłem pod uwagę lokalne wrażliwości i terminologię?	3 i 4
✓ czy poświęciłem wystarczająco dużo czasu na wyraźne wyjaśnienie, dla której organizacji pracuję oraz w jakim celu gromadzę informacje?	4
✓ czy opisałem w sposób jasny i jednoznaczny, jakich informacji szukam?	4
✓ czy sprawdziłem, czy informacje przedstawione przez źródło są poufne?	4
✓ czy sprawdziłem, czy w dokumencie dotyczącym informacji o krajach pochodzenia można zamieścić nazwę źródła?	4
✓ Jeżeli osoba chce pozostać anonimowa, czy spytałem, czy można podać nazwę organizacji, do której ta osoba należy? Jeżeli nie, czy można opisać tę organizację, a jeżeli tak, w jaki sposób?	4
✓ Jeżeli informację przedstawiono przez telefon lub osobiście, czy wysłałem transkrypcję rozmowy?	4
Czy skontaktowałem się ze współpracownikami z innych wydziałów informacji o krajach pochodzenia?	4 i 5
Czy sprawdziłem listę planowanych, będących w toku lub gotowych produktów związanych z informacjami o krajach pochodzenia / LGB dostępnych na portalu informacji o krajach pochodzenia EASO?	4 i 5
Czy upewniłem się, że w moim końcowym produkcie związanym z informacjami o krajach pochodzenia, zamieściłem wprowadzenie / zastrzeżenie prawne zawierające następujące elementy:	3 i 6
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zakres sprawozdania ✓ wykorzystane źródła i możliwe ograniczenia ✓ ograniczenia czasowe ✓ terminologię 	
Czy w moim końcowym produkcie związanym z informacjami o krajach pochodzenia zastosowano neutralny (bezzstronny) i obiektywny język (na który nie miały wpływu opinie, emocje, uprzedzenia itd.)?	Wprowadzenie
Czy do wszystkich informacji przedstawionych w sprawozdaniu podano odniesienia (w przypisach)?	
Czy do wszystkich informacji przedstawionych w sprawozdaniu podano pełne odniesienia w bibliografii?	
Czy jakość mojego produktu związanego z informacjami o krajach pochodzenia została sprawdzona przez osobę trzecią?	

Załącznik II: Lista materiałów źródłowych

The list below is a compilation of websites providing information on LGB. Though the present guide focuses on lesbian, gay and bisexual persons, the list covers sources that include transgender and intersex persons. All links were accessed between December 2014 and February 2015.

The list has been divided into several parts:

- Specialised NGOs
- Specialised platforms/networks/portals
- Specialised regional NGOs Africa
- Specialised regional NGOs Asia
- Specialised regional NGOs Europe
- Specialised regional NGOs Latin America
- Non-specialised NGOs
- Non-specialised portals
- Health-related organisations
- European bodies
- UN organisations
- National asylum administrations
- Universities – Research Centres/Institutes
- Media (Specialised and non-specialised)
- Blogs
- Others.

Under each subsection, the listing is provided in **alphabetical order**.

A list of local LGB NGOs by country of origin is not included as this would have constituted a lengthy collection. However, links to regional organisations that give information on the situation of LGB in Africa, Asia, Europe and Latin America are provided.

All sources of information, and each piece of information provided by these sources, have to be assessed carefully by COI researchers.

The list below is not exhaustive. If you wish to contribute to it, kindly send your suggestions to: EASO-CIDA@easo.europa.eu. The list will be updated accordingly.

Specialised NGOs

Name	Brief description	Useful features
Advocates for Informed Choices (AIC) http://aiclegal.org/	US organisation with coordinated strategy of legal advocacy for the rights of children with intersex conditions or differences of sex development (DSDs)	Newsletter Annual report Blog
ARC International http://arc-international.net/ ARC SOGI Listserv http://arc-international.net/network-development/electronic-networking	Canadian non-profitmaking organisation working to advance LGBT rights	Links to other NGOs Links to UN documents Bulletin (news) A forum focusing on discussions and strategies related to sexuality, sexual rights, sexual orientation, gender, gender identity and gender expression
Bisexual.org http://bisexual.org/	Project designed to give a voice to the bisexual community, share accurate information, answer questions, and provide resources for further learning	Publications (books, research, fact sheets, videos) Blog
Female to Male International (FTMInternational) http://www.ftmi.org/	Organisation providing information and resources on female-to-male transition (legal rights, health)	Legal information
Human Dignity Trust http://www.humandignitytrust.org	Human rights organisation working for the global decriminalisation of sexual identity	Information by country (law) Search function to retrieve case-law, legal analysis, UN/regional human rights mechanisms
Human Rights Campaign http://www.hrc.org http://www.hrc.org/topics/international	US civil rights organisation working to achieve equality for lesbian, gay, bisexual and transgender people	Contains an international page with news, reports, maps of various countries
(The) Interface Project http://www.interfaceproject.org/	Stories of people around the world living with intersex traits — or variations of sex anatomy — under the banner 'No body is shameful'	
International Gay and Lesbian Human Rights Commission (IGLHRC) http://iglhrc.org/http://iglhrc.org/content/international-documentation-sexual-orientation-and-gender-identity-sogi	International human rights organisation dedicated to improving the lives of people who experience discrimination or abuse on the basis of their sexual orientation, gender identity or expression	Information by country Publications (country reports, shadow reports, newsletters, etc.) International documentation page with links to UN reports/NGO statements Directory of organisations Index of laws Links to other sources
International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association (ILGA) http://ilga.org/	Worldwide federation of 1 100 member organisations from 110 countries campaigning for lesbian, gay, bisexual, trans and intersex rights	Twice-yearly updated world report <i>State-sponsored homophobia</i> Information per country

Specialised NGOs

Name	Brief description	Useful features
Kaleidoscope Trust http://kaleidoscopetrust.com/ http://kaleidoscopetrust.com/resources/	UK-based charity working to uphold the human rights of lesbian, gay, bisexual and transgender people internationally	Links to several reports/studies News (Archive) Search function
Micro Rainbow International http://www.micro-rainbow.com/	NGO addressing the situation of poverty of LGBTI internationally	Reports Miniblogs
Organization for Refuge, Asylum and Migration (ORAM) http://www.oraminternational.org/ http://portal.oraminternational.org/	International organisation devoted to advocating for LGBTI refugees	Reports on specific countries News Search function Online portal
Other Sheep http://www.othersheep.org/	Multicultural, ecumenical, non-profitmaking Christian ministry working worldwide for the full inclusion of LGBT people	Information by region News
StopIGM.org Stop Intersex Genital Mutilations In Children's Clinics http://stop.genitalmutilation.org/	International human rights NGO of survivors and allies fighting intersex genital mutilations (IGMs) in children's clinics	Search function

Specialised platforms/networks/portals

Name/Web link	Brief description	Useful features
GayLawNet http://www.gaylawnet.com/laws/laws.htm	Website maintained by a retired Australian lawyer	General information Law news, articles, papers
Global Gayz http://www.globalgayz.com	Travel, culture and LGBT rights website focused on les-bi-gay-trans life	Information by country Search function by country
LGBT Net http://www.lgbtnet.dk/	Provides Danish organisations and others working in international development with knowledge about LGBTI aspects of development work	Information by country Database of resources searchable by keyword and category (country reports, surveys, magazines, books, films, etc.)
Library of Congress http://www.loc.gov/law/help/criminal-laws-on-homosexuality/african-nations-laws.php	Laws on homosexuality in African nations	A chart on the treatment of homosexuality in the criminal laws of 49 African nations
Organisation Intersex International (OII) http://oiiinternational.com/	Decentralised global network of intersex organisations	Information by region Links to reports Links to conferences/events
Right to asylum guide http://cear-euskadi.org/guia/en/investigacion-sobre-informacion-en-pais-de-origen-2/	Database on gender-based persecution within the framework of asylum	Searchable database by region, topics (including LGBTI), categories (academia, NGOs, UN, etc.)

Specialised regional NGOs — Africa

Name	Brief description	Useful features
African Men for Sexual Health and Rights (AMSHer) http://www.amsher.org/ http://www.amsher.org/category/resources/	Coalition of 18 MSM/LGBTI-led organisations in Africa Focuses on policy, law, health	'Resources' page with links to reports, news, etc.
Africa Regional Sexuality Resource Centre (ARSRC) http://www.arsrc.org/	Part of a Ford Foundation initiative, 'Global Dialogue of Sexual Health and Well-Being'	Magazines Articles Seminar papers
Centre de ressources francophones sur le VIH/sida en Afrique (Plateforme Ensemble luttons contre le sida en Africa — ELSA) http://www.plateforme-elsa.org/ http://www.plateforme-elsa.org/associations-africaines-du-reseau-elsa/annuaire/ http://www.plateforme-elsa.org/wp-content/uploads/2014/09/AIDES-2014-GuideAssociationsEtSituationsSanitairesPays.pdf	Platform of five French NGOs active in the struggle against AIDS in Africa via the support of local NGOs	List of local LGBT/HIV-AIDS NGOs by country (statistics, description of NGOs, contact details)
Coalition of African Lesbians (CAL) http://www.cal.org.za/	Coalition of 30 organisations in 19 African countries to advance justice for lesbian and bisexual women and trans-diverse persons	Reports News Search function
Gay and Lesbian Memory in Action (GALA) http://www.gala.co.za/index.htm	Centre for LGBTI culture and education in Africa	Reports
Gender DynamiX (Transgender) http://www.genderdynamix.org.za/	African-based organisation solely focusing on the transgender community	Research articles/reports Conference presentations and papers
Heinrich Böll Stiftung — East and Horn of Africa http://ke.boell.org/categories/gender	German Green Political Foundation that conducts and supports civic educational activities worldwide. Gender is one of the themes on which the foundation focuses	Links to publications

Specialised regional NGOs — Asia

Name	Brief description	Useful features
Asian and Pacific Islander Queer Women and Transgender Community (APIQWTC) http://www.apiqwtc.org/	Group of Asian and Pacific islander queer women and transgender people in the Bay Area, who are building communities together	Events Resources
Asia Pacific Coalition on Male Sexual Health (APCOM) http://www.apcom.org/	Coalition of members — governments, UN partners, non-profitmaking and community-based organisations — from Asia and the Pacific working together to advocate, highlight and prioritise HIV issues that affect the lives of MSM and transgender people	Reports and other publications Research

Specialised regional NGOs — Europe

Name	Brief description	Useful features
ILGA Europe http://www.ilga-europe.org/home/about_us/members	Worldwide federation of 1 100 member organisations from 110 countries campaigning for lesbian, gay, bisexual, trans and intersex rights	List of LGBTI organisations in 45 European countries

Specialised regional NGOs — Latin America

Name	Brief description	Useful features
Latin American Center on Sexuality and Human Rights (CLAM) http://www.clam.org.br/en/default.asp	The centre aims to produce, organise and disseminate knowledge about sexuality from a human rights perspective in order to help fight gender inequality and contribute to the struggle against the discrimination of sexual minorities in the region	News Publications

Non-specialised NGOs

Name	Brief description	Useful features
Amnesty International — SOGI http://www.amnesty.org/en/sexual-orientation-and-gender-identity	Topical page of Amnesty International website on SOGI	Does not provide links to specific reports (use Amnesty International search function to retrieve information) Terminology Key facts
Democracy Council — LGBTI Global Rights initiative https://democracycouncil.org/lgbt-global-rights-initiative.html	Human rights organisation working in partnership with local activists in Africa, Asia and Latin America to build grassroots movements that promote and protect the rights of populations marginalised because of gender, ethnicity, race, socioeconomic status, gender identity or disability	Reports News Events
Freedom House LGBT Rights (in Southeast Asia) https://www.freedomhouse.org/issues/lgbt-rights#.VS5V9RA2xnk https://www.freedomhouse.org/program/lgbt-rights-southeast-asia#.VS5WZBA2xnl	Independent watchdog organisation dedicated to the expansion of freedom around the world. Freedom House helps LGBTI rights groups in Southeast Asia	Reports
Human Rights Watch (HRW) LGBT rights http://www.hrw.org/topic/lgbt-rights	Topical page of Human Rights Watch website on LGBT	Reports News (LGBT rights) Videos
International Commission of Jurists (ICJ) SOGI UN database http://www.icj.org/sogi-un-database/	NGO working to promote and protect human rights through the rule of law. The website contains a SOGI UN database	Searchable database to retrieve documents from the treaty bodies and special procedures (Human Rights Council/Commission on Human Rights)
Open Society Foundation LGBTI http://www.opensocietyfoundations.org/topics/lgbti	Human rights foundation. Also works to combat discrimination by empowering lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex communities to promote and defend their human rights	Reports Events Articles
Rights in exile programme (ex-Fahamu refugee programme) http://www.refugeelegalaidinformation.org/sexual-orientation-and-gender-identity-lgbti http://www.refugeelegalaidinformation.org/sexual-orientation-and-gender-identity-country-list	Programme created to provide access to knowledge, nurture the growing refugee legal aid and advocacy movement in all countries and encourage active sharing of information as well as expertise among legal practitioners throughout the world	Information by country

Non-specialised portals

Name	Brief description	Useful features
Common European COI portal http://easo.europa.eu/	COI platform for EU+ states national asylum administrations. It provides access to COI from various sources (COI units of national asylum administrations, NGOs, international organisations, EU institutions, etc.)	Search function (simple/advanced) Specific LGBTI folder News Notification system
Ecoi.net http://www.ecoi.net/	Publicly available portal gathering updated COI relevant in procedures for international protection. It is maintained by the Austrian Red Cross (Accord department) and Informationsverbund Asyl & Migration (Germany). Ecoi.net contains more than 225 000 documents from more than 155 sources	Country pages Search function (simple/advanced) Alert system (updates on the latest developments and newly added documents)
Refworld (UNHCR) http://www.refworld.org/	UNHCR's public domain protection and information database. It provides COI, but also legal and policy information. It contains more than 200 000 documents	Country pages Search function (simple/advanced) Alert system (updates on new additions)

Health-related organisations ¹⁵¹

Name	Brief description	Useful features
Bridging the gap http://www.hivgaps.org/	Organisation working through 21 key population projects in 16 countries	Reports News Blog, video
Centre for AIDS prevention studies (CAPS) http://caps.ucsf.edu/research/current-research-projects	The centre conducts research to prevent new HIV infections, improve health outcomes among those infected and reduce disparities	Reports Surveys
Global Commission on HIV and the Law http://www.hivlawcommission.org/	An independent body, convened by the United Nations Development Programme (UNDP) on behalf of the Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS)	E-library containing a collection of resources and publications on subjects related to the findings and recommendations of the Global Commission on HIV and the Law Research/discussion papers Press releases
Global Forum on MSM and HIV (MSMGF) http://www.msmsgf.org/	Network of advocates and other experts in health, human rights, research and policy, working to ensure an effective response to HIV among gay men and other men who have sex with men	Publications (reports, policy briefs, etc.) Directory of organisations Blog
Joint United Nations Programme on HIV and AIDS (Unaids) http://www.unaids.org/en	Member of the United Nations Development Group. It advocates for accelerated, comprehensive and coordinated global action on the HIV/AIDS epidemic	Information by country Press centre Reports
Kinsey Institute for Research on Sex, Gender and Reproduction http://www.kinseyinstitute.org/ccies/	Institute at Indiana University working towards advancing sexual health and knowledge worldwide	Research papers

¹⁵¹ Please note that currently, the common European COI portal is a platform for EU+ states' (EU Member States, Switzerland and Norway) national asylum administrations only.

Name	Brief description	Useful features
World Professional Association for Transgender Health (WPATH) http://www.wpath.org/	International multidisciplinary professional association to promote evidence-based care, education, research, advocacy, public policy and respect in transgender health	Research Links to transgender/transsexual organisations

European bodies

Name	Brief description	Useful features
European Parliament Subcommittee on Human Rights (DROI) http://www.europarl.europa.eu/committees/en/droi/home.html	Main responsibilities include all matters relating to human rights, the protection of minorities and the promotion of democratic values, while its geographical remit covers countries outside the EU	Search function
European Parliament Intergroup on LGBT Rights http://www.lgbt-ep.eu/	Informal forum for Members of the European Parliament who wish to advance and protect the fundamental rights of LGBT	News Links to European Parliament briefing on LGBTI Links to other sources
European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) LGBT page: http://fra.europa.eu/en/theme/lgbt	Through the collection and analysis of data in the EU, the FRA assists EU institutions and EU Member States in understanding and tackling challenges to safeguard the fundamental rights of everyone in the EU. One of the themes covered by the FRA is LGBT	Survey data explorer News Reports

UN organisations ¹⁵²

Name	Brief description	Useful features
Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) http://www.ohchr.org/EN/Pages/WelcomePage.aspx	OHCHR has a unique mandate from the international community to promote and protect all human rights	Human rights per issue Human rights by country Search function
UNHCR Sexual Orientation and Gender Identity (Refworld) http://www.refworld.org/sogi.html	Refworld documents related to sexual orientation and gender identity, including legal, policy and background information	Country-specific information Case-law Links to other sources Search function

¹⁵² See also UNAIDS in 'Health-Related Organisations'.

National asylum administrations

Name	Brief description	Useful features
Bundesamt für Migration and Flüchtlinge (BAMF) Germany (MILO) https://milo.bamf.de/milop/livelink.exe?func=llworkspace	BAMF database. Contains COI	Information by country/theme
Danish Immigration Service https://www.nyidanmark.dk/en-us/publications/SearchPublications.htm?searchType=publications	Publications from the Danish Immigration Service	Search function
Home Office — United Kingdom Country information and guidance https://www.gov.uk/government/collections/country-information-and-guidance	Publications of the UK Home Office COI service	List of publications
Immigration and Refugee Board (IRB) Canada http://www.irb-cisr.gc.ca/Eng/ResRec/NdpCnd/Pages/index.aspx	Publications of the Research Directorate of the IRB	National documentation packages by country Responses to information requests Recent research Search function
Landinfo Norwegian Country of Origin Information Centre http://landinfo.no/id/162.0	Publications of Landinfo	Search function
Migrationsverket/Swedish Migration Agency Lifos — Centre for Country of Origin Information and Analysis http://lifos.migrationsverket.se/lifos_aktuell.html	Publications of the Centre for Country of Origin Information and Analysis	Search function
Office français de protection des réfugiés et apatrides (OFPRA) France — DIDR http://www.ofpra.gouv.fr/index.html?xml_id=307&dtd_id=10	Publications of the Division de l'Information, de la Documentation et des Recherches (DIDR)	Lists of recent COI reports and FFM reports

Universities — Research centres/institutes

Name	Brief description	Useful features
Centre for Gender and Refugee Studies (CGRS) http://cgrs.uchastings.edu/#sthash.PCQC56yJ.dpuf	Protects fundamental human rights of refugee women, children, LGBT through legal expertise and training, impact litigation, policy development, research, in-country fact-finding	Links to publications
International Spectrum — University of Michigan http://internationalspectrum.umich.edu/global/worldwideorgs	Collaborative website by the University of Michigan's International Center and the Spectrum Center. Provides information on LGBTQ	International and LGBT organisations and resources
Pew Research Center http://www.pewresearch.org/topics/gay-marriage-and-homosexuality/	Fact tank that informs the public about the issues, attitudes and trends shaping the USA and the world	Articles Surveys
University of Toronto, Faculty of Law, International Human Rights Programme http://ihrp.law.utoronto.ca/page/working-group-and-clinic-reports/sogi-resources	The Human Rights Programme offers a list of SOGI resources	Information by country (reports)
LGBT studies (LGBTS) Yale University http://lgbts.yale.edu/	LGBTS at Yale promotes innovative interdisciplinary scholarships and teaching on the historical and contemporary experience of LGBT	Link to LGBTI organisations Links to sources

Media (specialised and non-specialised)

Name	Brief description	Useful features
Afrol News http://www.afrol.com/categories/gay_lesbian	African news	Archive search
Gay and Lesbian Alliance against Defamation (GLAAD) http://www.glaad.org/	Media working with print, broadcast and online news sources	News Search function
Gay Star News http://www.gaystarnews.com/	UK gay media company	News Search function
Guardian (The), LGBT Rights http://www.theguardian.com/world/lgbt-rights http://www.theguardian.com/society/gay-marriage http://www.theguardian.com/society/transgender	Specific page of the UK newspaper highlighting LGBTI-rights-related news. Also pages on gay marriage and transgender	News Links to sources
IRIN News (Gender issues) http://www.irinnews.org/ http://www.irinnews.org/theme/gen/gender-issues	Independent, non-profitmaking media organisation	News Search function (simple/advanced) Links to articles, reports and films
Journal of Bisexuality (American Institute of Bisexuality) http://www.tandfonline.com/toc/wjbi20/current#.VllbmW2E79p		Search function (books, journals)
LGBTQNation http://www.lgbtqnation.com/	US LGBTQ news source	News by region Search function Blog
Pink News http://www.pinknews.co.uk/world-news/	European gay news service; covers religion, politics, entertainment, finance, and community news for LGBT (UK/worldwide)	Information by region Search function
SOGI News http://www.soginews.com/	Swedish Federation for LGBT Rights (RFSL). RFSL is a non-profitmaking organisation working for the rights of LGBTQ	Information on decisions made in the UN Updates on global events/ regional news Testimonies by activists from all over the world In-depth feature articles
Têtu (in French) http://tetu.yagg.com/	French gay magazine	News (international) Magazine Blog

Blogs

Name	Brief description	Useful features
Erasing 76 Crimes http://76crimes.com	Blog on the 76 countries' anti-gay laws and the struggle to repeal them	News archive searchable by country Lists of imprisoned people
Mehdi Kazemi — LGBTI asylum news http://madikazemi.blogspot.ch/	Website initially set up to help save gay Iranian Mehdi Kazemi from deportation to execution	Links to sources Blog documents the situation in countries from which LGBT people are fleeing
(A) Paper Bird http://paper-bird.net/	Blog by Scott Long, researcher and activist on sexual orientation/gender identity Main focus is on the Middle East	

Others

Name	Brief description	Useful features
<i>The international encyclopedia of sexuality</i> http://www.sexarchive.info/IES/		Information by country
Al Bab.com LGBT rights in Arab countries http://www.al-bab.com/arab/background/gay2.htm	LGBT rights in Arab countries	Information by country

Bibliografia

Listę sporządzono w porządku alfabetycznym.

AI (Amnesty International), *Sexual Orientation and Gender Identity* [strona internetowa], b.d. (<http://www.amnesty.org/en/sexual-orientation-and-gender-identity>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

ARC International,

The UN Special Procedures: A Guide for Sexual Orientation and Gender Identity Advocates, b.d. (<http://arc-international.net/wp-content/uploads/2011/08/arc-guide-special-procedures.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Electronic Networking, [strona internetowa], b.d. (<http://arc-international.net/network-development/electronic-networking>), dostęp dnia 24 lutego 2015 r.

Austrian Red Cross/ACCORD, *Researching Country of Origin Information - Training Manual*, 2013 edition, October 2013 r. (<http://www.coi-training.net/handbook/Researching-Country-of-Origin-Information-2013-edition-ACCORD-COI-Training-manual.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014.

BBC News, *Ugandan „homosexuals” named in Red pepper paper*, 25 lutego 2014 r. (<http://www.bbc.com/news/world-africa-26338941>), dostęp dnia 16 lutego 2015 r.

Belgium, CEDOCA,

Subject Related Briefing „Sénégal: Situation actuelle de la communauté homosexuelle et MSM”, 12 lutego 2013 r.

COI Focus, Template for COI product on homosexuality, b.d.

Berkowitz Eric, *Sex and Punishment: Four Thousand Years of Judging Desire*, Counterpoint Press, Berkeley, 2012.

Beyrer Chris, Wirtz Andrea L., Walker Damian, Johns Benjamin, Sifakis Frangiscos and Baral Stefan D., *The Global HIV Epidemics among Men Who have Sex with Men*, The World Bank, 2011 (<http://siteresources.worldbank.org/INTHIVAIDS/Resources/375798-1103037153392/MSMReport.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Bint el Nas, *Glossary of Arabic Terms*, July 2003 (<http://www.bintelnas.org/10muqadeema/transl-eng.html>), dostęp dnia 27 January 2015 r.

Bisexual Index (The) [strona internetowa], b.d. (<http://www.bisexualindex.org.uk/>), dostęp dnia 16 lutego 2015 r.

Bridging the Gaps [strona internetowa], b.d. (<http://www.hivgaps.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Canavera Mark, *The Kuchu Beehive*, The World Post [weblog], opublikowane w dniu 2 sierpnia 2010 r. (http://www.huffingtonpost.com/mark-canavera/the-kuchu-beehive_b_666033.html), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Coolslang, *Arabic Slang Dictionary with English Translation* [online dictionary], b.d. (<http://www.coolslang.com/index.php?OL=ara>), dostęp dnia 2 lutego 2015 r.

DEVDIR (Directory of Development Organizations) [strona internetowa], b.d. (<http://www.devdir.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

DIS/DRC (Danish Immigration Service/Danish Refugee Council), *Situation of LGBT persons in Uganda, joint report from the Danish Immigration Service's and the Danish Refugee Council's fact finding mission to Kampala, Uganda from 16 to 25 June 2013*, styczeń 2014 r. (<https://www.nyidanmark.dk/NR/rdonlyres/C0BC7D6B-C3E0-46DA-B151-EA7A28E4362F/0/SituationofLGBTpersonsInUgandaFinal.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Danish Institute for Human Rights, *Getting to Rights, The Rights of Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex in Africa*, 2014 (<http://www.humanrights.dk/publications/getting-rights>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

EASO (European Asylum Support Office),

COI & LGBTI Workshop, Malta, 20–21 maja 2014 r.

Common European COI Portal, [portal], b.d., dostępny na stronie [wymagane zalogowanie]: (<http://easo.europa.eu/coiportalnotice/>)

EASO Country of Origin Information Report Methodology, July 2012 (<http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/BZ3012618ENC.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Tools and Tips for Online COI Research, in: *EASO Practical Guide Series*, June 2014 (<http://easo.europa.eu/wp-content/uploads/Tools-and-tips-for-online-COI-research2.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Training Module: Gender, Gender Identity and Sexual Orientation, EASO Learning Platform, version 2015 (<https://ceac.easo.europa.eu/eac/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014. Wymagana subskrypcja.

Ecoi.net [portal], b.d. (<http://www.ecoi.net/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Economist (The), *The Gay divide*, 11 października 2014 r. (<http://www.economist.com/news/leaders/21623668-victories-gay-rights-some-parts-world-have-provoked-backlash-elsewhere-gay>), dostęp dnia 16 lutego 2015 r.

ELGE (European Institute for Gender Equality), *Gender-based violence* [strona internetowa], b.d. (<http://eige.europa.eu/content/activities/gender-based-violence>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

ELSA (plateforme Ensemble Luttons contre le Sida en Afrique), Centre de ressources francophones sur le VIH/sida en Afrique [strona internetowa], b.d. (<http://www.plateforme-elsa.org/>), dostęp dnia 19 lutego 2015 r.

Erasing 76 Crimes [weblog], b.d. (<http://76crimes.com/about-2/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

European Parliament,

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony (wersja przekształcona) (<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?qid=1434811406278&uri=CELEX:32011L0095>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2014 r. w sprawie unijnego planu przeciwdziałania homofobii i dyskryminacji ze względu na orientację seksualną i tożsamość płciową (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P7-TA-2014-0062&language=PL&ring=A7-2014-0009>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Human Rights Committee/Documents [strona internetowa], b.d. (<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/droi/search-in-documents.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014.

Human Rights Committee [strona internetowa], b.d. (<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/droi/home.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Intergroup on LGBT Rights [strona internetowa], b.d. (<http://www.lgbt-ep.eu/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

European Union, *Common EU Guidelines for processing Country of Origin Information (COI)*, April 2008, (<http://www.refworld.org/docid/48493f7f2.html>), dostęp dnia 15 lutego 2015 r.

France, OFPRA (French Office for the Protection of Refugees and Stateless persons), *Rapports de Missions* [strona internetowa], b.d. (http://www.ofpra.gouv.fr/index.html?xml_id=307&dtd_id=10), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Ganly, Katharine, *Arab World: Trouble for Gay Travels in the Muslim World*, Global Voices [weblog], opublikowane w dniu 15 lipca 2009 r. (<http://globalvoicesonline.org/2009/07/15/arab-world-trouble-for-gay-travels-in-the-muslim-world/>), dostęp dnia 27 stycznia 2015 r.

GLAAD (Gay and Lesbian Alliance against Defamation), *GLAAD Media Reference Guide – Transgender Issues*, b.d. (<http://www.glaad.org/reference/transgender>), dostęp dnia 6 marca 2015 r.

Google Scholar [wyszukiwarka], b.d. (<http://scholar.google.com/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Heinrich Böll Stiftung,

Democracy, LGBTI [strona internetowa], b.d. (<http://www.boell.de/en/topics/igtbi>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Europe, Let's speak out for LGBTI Rights in Africa!, Public Conference meeting poster, Bruksela, dnia 3 grudnia 2014 r. (http://calendar.boell.de/sites/default/files/igtbi_poster_a4_rgb_mail_2.pdf), dostęp dnia 15 grudnia 2014 r.

HRW (Human Rights Watch), *LGBT Rights* [strona internetowa], b.d. (<http://www.hrw.org/topic/lgbt-rights>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

IGLHRC (International Gay and Lesbian Human Rights Commission),

[strona internetowa], b.d. (<http://iglhrc.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Sections reports, [strona internetowa] b.d. (<http://iglhrc.org/content/reports>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Shadow reports, [strona internetowa] b.d. (<http://iglhrc.org/our-publications/shadow-reports>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

ILGA (International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association),

ILGA-Europe Glossary, updated: July 2014 (<http://www.ilga-europe.org/home/publications/glossary>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

ILGA's Directory of LGBTI and Allied Organizations [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/directory/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Maps [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/what-we-do/lesbian-gay-rights-maps/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

News Archive [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/category/uncategorized/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

State Sponsored Homophobia Report [strona internetowa], b.d. (<http://ilga.org/what-we-do/state-sponsored-homophobia-report/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

IRIN, Humanitarian News and Analysis [strona internetowa], b.d. (<http://www.irinnews.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.; zob. wyszukiwanie zaawansowane (<http://www.irinnews.org/advancedsearch>).

It's Pronounced Metro Sexual, *The Gender Bread Person*, 2012 (<http://itspronouncedmetrosexual.com/2012/01/the-genderbread-person/>), dostęp dnia 26 lutego 2015.

Jansen, S., Spijkerboer, T., Ucieczka przed homofobią: wnioski o udzielenie azylu z powodu orientacji seksualnej i tożsamości płciowej w Europie, wrzesień 2011 r. (<http://www.ptpa.org.pl/public/files/RAPORT%20UCIEKAJ%C4%84C%20PRZED%20HOMOFI%C4%84.pdf>) (*Fleeing Homophobia, Asylum Claims related to Sexual Orientation and Gender Identity in Europe*, COC Netherlands/VU University Amsterdam, wrzesień 2011 r. (<http://www.rechten.vu.nl/nl/onderzoek/conferenties-en-projecten/onderzoeksproject-fleeing-homophobia/index.asp>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.).

LA Times, *MOROCCO: New magazine braves risks to give voice to Arab homosexuals*, 28 kwietnia 2010 r. (<http://latimesblogs.latimes.com/babylonbeyond/2010/04/morocco-draft-new-magazine/>), dostęp dnia 2 lutego 2015 r.

LaViolette, N., „Independent human rights documentation and sexual minorities: an ongoing challenge for the Canadian refugee determination process”, in: *The International Journal of Human Rights*, t. 13, nr 2–3, kwiecień–czerwiec 2009 (<http://dx.doi.org/10.1080/13642980902758234>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r., s. 437–476.

LGBT Net, *Magazines, books and films* [strona internetowa], b.d. (http://www.lgbtnet.dk/database/cat_view/37-all-documents/48-magazines-books-and-films), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Moscas De Colores, *Gay dictionary: Arabic*, b.d. (<http://www.moscasdecolores.com/en/gay-dictionary/arabic>), dostęp dnia 2 lutego 2015 r.

Movies that Matter [strona internetowa], b.d. (http://www.moviesthatmatter.nl/english_index), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Netherlands (The), Ministry of Foreign Affairs, *Ambtsberichten* [strona internetowa], b.d. (<http://www.rijksoverheid.nl/ministeries/bz/documenten-en-publicaties/ambtsberichten>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

New Zealand, Immigration, Country Research Branch, *Country of Origin Information and Social Media, Literature Review, Executive Summary*, październik 2013, (<http://www.ecoi.net/blog/wp-content/uploads/2013/10/CRB-Country-of-Origin-Information-and-Social-Media-Executive-Summary-October-2013.pdf>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

OHCHR (Office of the High Commissioner for Human Rights),

Discriminatory laws and practices and acts of violence against individuals based on their sexual orientation and gender identity, Report of the United Nations High Commissioner for Human Rights, A/HRC/19/41, 17 listopada 2011, (<http://daccess-ods.un.org/TMP/429139.882326126.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Universal Periodic Review (UPR) [strona internetowa], b.d. (<http://www.ohchr.org/EN/HRBodies/UPR/Pages/UPRMain.aspx>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

OII (Organization International Intersex), OII Intersex Network [strona internetowa], b.d. (<http://oiiinternational.com/intersex-library/intersex-articles/what-is-intersex/>), dostęp dnia 19 lutego 2015 r.

Online Etymology Dictionary [strona internetowa], b.d. (<http://www.etymonline.com/index.php?term=faggot>), dostęp dnia 28 stycznia 2015 r.

Opanga Kwendo, *Kenya; What Is This About Tying Aid to Gay Rights?*, allAfrica [weblog], 10 grudnia 2011 r. (<http://allafrica.com/stories/201112120227.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r. Wymagana subskrypcja.

ORAM (Organization for Refuge, Asylum and Migration),

Blind Alleys, Part I: Guidance for NGOs, Governments, UNHCR & Program Funders, Glossary of Terms, luty 2013 r. (http://www.oraminternational.org/images/stories/PDFs/blindalleys/oram_recommendedeng_final_lr.pdf), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Country of Origin Report – Sexual and Gender Minorities – Uganda, październik 2014 r. (http://www.oraminternational.org/images/stories/PDFs/Countryoforigin_report.pdf), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

LGBTI Refugee Project Portal [portal], b.d. (<http://www.portal.oraminternational.org>) dostęp dnia 16 lutego 2015 r.

[strona internetowa], b.d. (<http://www.oraminternational.org/en/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Palmer, Bryan, *How do you say Gay in Arabic? A brief linguistic history of Middle Eastern homosexuality*, Slate, 16 sierpnia 2012 r. (http://www.slate.com/articles/life/explainer/2012/08/homosexuality_and_islam_how_do_you_say_gay_in_arabic_.html), dostęp dnia 26 lutego 2015 r.

Pew Research Center,

Global Attitudes Project, *The Global Divide on Homosexuality*, 4 czerwca 2013 r. (<http://www.pewglobal.org/2013/06/04/the-global-divide-on-homosexuality/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

[strona internetowa], b.d. (<http://www.pewresearch.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Pink News [strona internetowa], b.d. (<http://www.pinknews.co.uk/home/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Refugee Studies Centre, *Sexual Orientation in Refugee Status Determination*, Working Paper Series nr 74, kwiecień 2011 r. (<http://www.rsc.ox.ac.uk/files/publications/working-paper-series/wp74-sexual-orientation-refugee-status-determination-2011.pdf>), dostęp dnia 17 grudnia 2014 r.

SOGI News [strona internetowa], b.d. (<http://www.soginews.com/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

SSRN (Social Science Research Network) [strona internetowa], b.d. (<http://www.ssrn.com/en/>), dostęp dnia 19 lutego 2015 r.

Swedish Migration Board, Lifos,

e-mail, grudzień 2014 r.

Nigeria. Den kulturella kontexten för hbt-personer, 18 grudnia 2014 r. (<http://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=33781>), dostęp dnia 29 stycznia 2015 r.

Unknown people – The vulnerability of sexual and gender identity minorities and The Swedish Migration Board’s Country of Origin Information system, styczeń 2010 r. (http://www.migrationsverket.se/download/18.5e83388f141c129ba631295e/1381926423611/migrationsverket_unknown_people.pdf), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees),

Need to Know Guidance 2, Working with lesbian, gay, bisexual, transgender and intersex persons in forced displacement, 2011 (<http://www.refworld.org/pdfid/4e6073972.pdf>), dostęp dnia 27 lutego 2015 r.

Refworld [portal], b.d. (<http://refworld.org/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

UNHCR Guidelines on International Protection No. 1, UNHCR Guidelines on International Protection Gender-Related Persecution within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, HCR/GIP/02/01, 7 maja 2002 r. (<http://www.unhcr.org/3d58ddef4.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

UNHCR Guidelines on International Protection No. 9, Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 23 października 2012 r., (<http://www.unhcr.org/50ae466f9.html>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

UNICEF, *Position Paper No. 9, Eliminating discrimination against children and parents based on sexual orientation and/or gender identity*, listopad 2014 ([http://www.unicef.org/media/files/Position_Paper_Sexual_Identification_and_Gender_Identity_12_Nov_2014\(2\).pdf](http://www.unicef.org/media/files/Position_Paper_Sexual_Identification_and_Gender_Identity_12_Nov_2014(2).pdf)), dostęp dnia 11 lutego 2015 r.

University of Toronto, Faculty of Law,

Sexual Diversity [strona internetowa], b.d. (<http://ihrp.law.utoronto.ca/expertise/sexual-diversity>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Research Checklist – A guide to the sources used in SOGI’s research process, 7 marca 2011 r. (http://ihrp.law.utoronto.ca/utfl_file/count/documents/SOGI/SOGI%20sources%20checklist%202011.pdf), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

UK, Home Office,

Asylum Policy Instruction: Sexual Identity Issues in the Asylum Claim, Version 5.0, 11 lutego 2015 r. (<https://www.gov.uk/government/publications/sexual-identity-issues-in-the-asylum-claim>), dostęp dnia 24 lutego 2015 r.

Country Information and Guidance [strona internetowa], zaktualizowana dnia 21 stycznia 2015 r. (<https://www.gov.uk/government/collections/country-information-and-guidance>), dostęp dnia 24 lutego 2015 r.

Sexual Identity Issues in the Asylum Claim, Sexual Asylum Policy Instruction, Version 5.0, 11 lutego 2015 r. (<https://www.gov.uk/government/publications/sexual-identity-issues-in-the-asylum-claim>), dostęp dnia 24 lutego 2015 r.

U.S. Department of State, *Country Reports* [strona internetowa], b.d. (<http://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Yale University, *Lesbian, Gay, Bisexual and Transgender Studies* [strona internetowa], b.d. (<http://lgbs.yale.edu/>), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.

Zasady Yogyakarta, *Zasady stosowania międzynarodowego prawa praw człowieka w stosunku do orientacji seksualnej oraz tożsamości płciowej* (http://www.kph.org.pl/publikacje/b-y_zasady.pdf) (The Yogyakarta Principles, *Yogyakarta Principles on the Application of International Human Rights Law in relation to Sexual Orientation and Gender Identity*, marzec 2007 r. (http://www.yogyakartaprinciples.org/principles_en.pdf), dostęp dnia 3 grudnia 2014 r.).

JAK OTRZYMAC PUBLIKACJE UE

Publikacje bezpłatne:

- jeden egzemplarz:
w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)
 - kilka egzemplarzy (lub mapy, plakaty):
w przedstawicielstwach Unii Europejskiej (http://ec.europa.eu/represent_pl.htm)
w delegaturach Unii Europejskiej w krajach poza UE (http://eeas.europa.eu/delegations/index_pl.htm)
kontaktując się z Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_pl.htm)
lub dzwoniąc pod numer 00 800 6 7 8 9 10 11 (numer bezpłatny w całej UE) (*)
- (*) Informacje są udzielane nieodpłatnie, większość połączeń również jest bezpłatna (niektórzy operatorzy, hotele lub telefony publiczne mogą naliczać opłaty).

Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>)

